

Tilinpäätös 2024

Hallitus 21.2.2025

Yhtymäkokous 25.4.2025

21.2.2025

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Hyvinvointiyhtymän toimitusjohtajan katsaus	4
1.2 Hyvinvointiyhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.2.1 Toimielimet ja äänivallan määräytyminen	7
1.2.2 Hyvinvointiyhtymän johtaminen	8
1.2.3 Alueellinen ja lääketieteellinen organisaatio sekä hoitotyön johto	10
1.2.4 Palvelutuotannon kehitys	11
1.2.5 Asiakkuudet ja yhteistyö	11
1.2.6 Opetus, tutkimus ja tuotekehitys	13
1.3 Olennaiset muutokset hyvinvointiyhtymän toiminnassa ja taloudessa	14
1.3.1 Muutokset palvelusopimuksissa	14
1.3.2 Muutokset palvelurakenteessa	14
1.3.3 Näytteenotto-, logistiikka- ja asiakaspalveluprosessien kehittäminen	16
1.3.4 Muutokset maksuvalmiudessa	17
1.3.5 Lainsäädännön vaatimat tietojärjestelmähankkeet	18
1.4 Hyvinvointiyhtymän henkilöstö	19
1.4.1 Henkilöstön määrä ja rakenne	19
1.4.2 Houkutteleva ja hyvinvoiva osaajayhteisö	20
1.4.3 Ympäristöasiat ja muut ei-taloudelliset asiat	21
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	23
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	25
1.7 Selonteko hyvinvointiyhtymän sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä	29
1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	31
1.8.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	31
1.8.2 Toiminnan rahoitus	32
1.9 Rahoitusasema ja sen muutokset	33
1.10 Kokonaistulot ja menot	34
2 ISLAB-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	35
2.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
2.2 Konsernin toiminnan ohjaus	36

21.2.2025

2.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	37
2.3.1 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
2.3.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	38
2.3.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	39
2.1 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
2.1.1 Asiaa koskeva sääntely	42
2.1.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	42
2.1.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	43
3.1 Tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	43
3.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	50
3.1 Investointiosan toteutuminen	54
3.2 Rahoitusosan toteutuminen.....	55
4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	56
4.1 Tuloslaskelma.....	56
4.2 Rahoituslaskelma	57
4.3 Tase.....	58
4.4 Konsernilaskelmat	59
4.4.1 Konsernituloslaskelma	59
4.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	60
4.4.3 Konsernitase	61
5 LIITETIEDOT	62
5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	62
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	64
5.3 Tasetta koskevat liitetiedot	66
5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	70
5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	71
6 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	72
6.1 Tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla	72
7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	75
8 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	76

21.2.2025

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Hyvinvointiyhtymän toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli ISLAB hyvinvointiyhtymän muutosten vuosi. ISLAB joutui vaikean paikan eteen, kun kysyntä väheni nopeasti kesästä alkaen. Suoritteiden kokonaismäärä oli lopulta lähes 6 % edellisvuotta alhaisempi. Sama ilmiö näkyy muuallakin Suomessa, eikä kyse ole pelkästään hyvinvointialueiden säästöistä. Taustalla on hyvinvointialueiden tavoite lisätä vaikuttavuutta mm. päällekkäisiä tutkimuksia vähentämällä ja tutkimuspaketteja tarkastelemalla, eli tähtäimessä on pysyvämpi muutos.

Kysynnän laskun myötä toimintatuotot jäivät talousarviovuonna 3,4 miljoonaa euroa alle alkuperäisen talousarvion ja 0,7 miljoonaa alle muutetun talousarvion.

Onneksi olimme varautuneita. Tuottavuusohjelma, ja erityisesti analytiikan muutokset olivat jo hyvässä vauhdissa, mikä olikin merkittävin tekijä, joka auttoi meitä selviämään tilanteessa. Muutosten henkilöstövaikutuksia käsiteltiin koko henkilöstön yhteistoimintaneuvotteluissa kevään 2024 aikana. Tilanteen vaatimat henkilöstövähennykset pystyttiin toteuttamaan ilman irtisanomisia, lomautuksia tai osa-aikaistamisia, eli mm. eläköitymisten myötä tai tehtävä- tai työskentelypaikan muutoksin. Nämä toimet ja kesäkuussa listatut lisäsäästöt alkoivat toden teolla vaikuttaa loppuvuonna ja toimintakulut toteutuivat yli 2,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä ja 1,5 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Toimintakulut jäivät hieman alle vuoden 2023 tason, vaikka yhtä aikaa alan työ- ja virkaehtosopimusten muutokset ja inflaatio aiheuttivat merkittävää kustannusten nousupainetta. Kysynnän lasku vaikutti osaltaan jonkin verran alentavasti materiaalikuluihin ja käyttökorvauskustannuksiin. Kysynnän lasku itsessään selittää kuitenkin vain pienen osan suotuisasta kustannuskehityksestä, koska merkittävä osa analytiikan kustannuksista ei vähene samassa suhteessa tuotantomäärän kanssa.

21.2.2025

Toimintaympäristön muutos haastaa meitä edelleen jatkamaan uudistumista ja tutkimaan rohkeasti uusia tapoja toimia. Vuoden aikana ISLABissa vietiin eteenpäin mittava määrä toiminnan uudistuksia, kuten mobiilinäytteenoton laajentaminen ja muu preanalytiikan systemaattinen kehittäminen, uusien analysaattorien käyttöön- otot, kemian automaation tulevan kilpailutuksen valmistelu, tietojärjestelmäprojektit ja tietoturvan kehittäminen, kustannuslaskenta, asianhallinta, IVD-asetuksen edellyttämät toimet ja lukuisat muut isot harppaukset ja pienet askeleet. Samalla pyrimme myös löytämään uusia vaikuttavia palveluja, joita voimme tarjota asiakkaillemme. Tästä esimerkkinä suolistosyöpäseulonta, joka laajeni vuoden aikana koko ISLABin alueelle.

Yhteiset haasteet tiivistivät yhteistyötämme alueemme hyvinvointialueiden – eli omistajiemme – kanssa. Omistaja-asiakkaiden asiakaskokemus koheni edelleen ollen erittäin hyvällä tasolla (NPS 75). ISLAB pystyi vuoden aikana hyvin nopeisiin ja vaikuttaviin muutoksiin omistajien tarpeiden mukaisesti. Kehittämisen varaa on vielä kuitenkin terveydenhuollon ammattilaisten asiakaskokemuksessa.

Tulosten perusteella voi ylpeänä todeta, että potilasasiakas on ISLABin toiminnan keskiössä. Potilasasiakkaiden asiakaskokemus on ollut koko ajan erinomaisella tasolla ja siinä onnistuttiin vielä parantamaan kaiken muutoksen keskelläkin.

Mutta yksi asia ei muutu. Se, että ammattilaisiamme tarvitaan joka päivä, joka hetki, alueemme terveydenhuollon osana. Laatu ja luotettavuus ovat asioita, joista emme tingi, ja sen tekevät osaavat islabilaiset, kukin omassa tärkeässä roolissaan.

Henkilöstön hyvinvoinnin kehittämistä jatkettiin laaditun ISLAB-tason suunnitelman mukaisesti sekä työyksiköiden työhyvinvointisuunnitelmien viitoittamana. Kehittämistoimenpiteitä toteutettiin kattavasti mm. työturvallisuuteen, perehdytykseen, muutosjohtamiseen ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksiin. Työhyvinvoinnin

21.2.2025

mittarina toimivat eNPS ja sairaspoissaolot kehittyivätkin hieman suotuisaan suuntaan, mutta tavoitteiseen on vielä matkaa ja työ jatkuu.

Kiitos ISLABin henkilöstölle jokaisen työpanoksesta, joista rakentuu asiakkaidemme tuntema laadukas ja luotettava ISLAB – alueemme terveydenhuollon tukipilari.

Kuopiossa 21.2.2025

Elina Felin

Toimitusjohtaja

21.2.2025

1.2 Hyvinvointiyhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hyvinvointiyhtymä on hyvinvointialuelain (611/2021) luku 8/58 § mukainen hyvinvointialueiden julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muoto ja itsenäinen oikeushenkilö. ISLAB hyvinvointiyhtymän jäseniä ovat tilikaudella 2024 olleet Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueet. Jäsenyyksiin ei ole tullut muutoksia.

1.2.1 Toimielimet ja äänivallan määräytyminen

Yhtymän toimielimiä ovat yhtymäkokous, hallitus ja tarkastuslautakunta. Yhtymäkokous vastaa hyvinvointiyhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää hyvinvointiyhtymän päätösvaltaa. Yhtymää johtaa yhtymäkokouksen alainen hallitus, johon yhtymäkokous valitsee aluevaltuuston toimikaudeksi seitsemän (7) jäsentä ja kullekin henkilökohtaiset varajäsenet. Yhtymäkokous valitsee hyvinvointialueiden esityksestä tarkastuslautakuntaan 5 jäsentä, sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Toimielinten kokoonpanoon, äänimääriin tai -osuuksiin ei ole tullut muutoksia tilikaudella.

Toimielinten tehtävistä on määrätty tarkemmin perussopimuksessa ja hallintosäännössä. Yhtymäkokous siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Hallintosääntö päivitettiin joulukuun 2024 yhtymäkokouksessa. Päivityksessä annettiin hallitukselle oikeus hyväksyä hyvinvointialueiden ja ISLABin väliseen palvelusopimukseen liitettävät palvelukuvaukset hyvinvointiyhtymän puolelta (nykyisin yhtymäkokous), tarkennettiin virkasuhteeseen ottamista, annettiin yleinen nimenkirjoitusoikeus toimitusjohtajalle sekä lisättiin luvut 9 (Kielelliset oikeudet) ja 13 (Varautuminen ja valmiussuunnittelu). Muut muutokset olivat tarkennuksia ja korjauksia.

21.2.2025

Jäsen	as. luku 31.12.2023	Äänimäärä	Osuus%
Etelä-Savon hva	129 914	13	24,10 %
Pohjois-Karjalan hva	162 321	17	29,60 %
Pohjois-Savon hva	248 190	25	46,30 %
	540 425	54	100 %

Taulukko 1: Yhtymäkokouksen äänimäärän jakautuminen tilikaudella 2024

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Ilkka Pirskanen	Ilkka Naukkarinen
Eeva-Liisa Auvinen	Tiina Mikkonen
Pirkko Valtola	Mira Ilmoniemi
Sami Sipilä	Vesa Vestala
Mia Simpanen	Merja Rautiainen
Antti Hedman	Jari Saarinen
Juha Hartikainen	Veli-Matti Kosma

Taulukko 2: Hallituksen kokoonpano tilikaudella 2024

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Reima Härkönen, puheenjohtaja	Markku Kakriainen
Kati Åhman, varapuheenjohtaja	Pia Hedman
Jaakko Kekoni	Aku Latvaniemi
Anneli Kainulainen	Marjo Laakko
Soile Kuitunen	Rita Ruotsalainen

Taulukko 3: Tarkastuslautakunnan kokoonpano tilikaudella 2024

1.2.2 Hyvinvointiyhtymän johtaminen

ISLABin organisaatiota ja johtamisjärjestelmää kuvataan tarkemmin mm. perussopimuksessa ja hallintosäännössä, hallinnon ohjeissa (sis. mm. hyvä hallintotapaohje ja eettiset periaatteet), toimintakäsikirjassa, toimintajärjestelmän osaamisaluekuvauksessa sekä aluelaboratoriokuvauksissa.

21.2.2025

Hyvinvointiyhtymän hallintoa, taloudenhoitoa, viestintää ja muuta toimintaa johtaa hallituksen alaisena toimitusjohtaja. Hän vastaa myös asioiden valmistelusta ja esittelystä hallituksen käsiteltäväksi. Toimitusjohtajan tehtävät ja vastuut on lueteltu tarkemmin hallintosäännössä. Terveystieteiden osastolla mukaisena vastaavana lääkärinä toimii johtava ylilääkäri.

Strategia

ISLABin strategia vuodelle 2025 päivitettiin syksyn 2024 aikana, ja yhtymäkokous hyväksyi päivitetyn strategian joulukuussa. Lokakuussa ISLABin hallitus päätti käynnistää hyvinvointiyhtymän uuden strategian valmistelun vuosille 2026–2029.

Johtoryhmä

Yhtymän johtoryhmä on kokoontunut toimitusjohtajan johdolla pääsääntöisesti kerran viikossa. Johtoryhmään ovat kuuluneet toimitusjohtajalle suoraan raportoivat viran- ja toimenhaltijat. Johtoryhmän tehtävänä on tukea toimitusjohtajaa ja johtoryhmän jäseniä strategisten linjausten valmistelussa ja toimeenpanossa, toimintojen suunnittelussa, kehittämisessä ja yhteensovittamisessa sekä hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelussa. Yhtymän johdon tehtävät on määrätty toimitusjohtajan päätöksessä TJ2024-48.

Toimitusjohtaja	Elina Felin
Johtava ylilääkäri, Etelä-Savon aluelab.johtaja	Päivi Ylikangas
Pohjois-Savon aluelab. johtaja	Katariina Vuorenmaa
Pohjois-Karjalan aluelab. johtaja	Jari Lappalainen
Hallinto- ja talousjohtaja	Anu Tervala
Henkilöstöjohtaja	Laura Natunen (9.6.2024 saakka)
Vs. henkilöstöjohtaja	Mari Ojalampi (10.6.2024 alkaen)
Tietohallintojohtaja	Mikko Mättö
Tuotantojohtaja	Sari Väisänen
Palvelu- ja viestintäpäällikkö	Satu Myller
Ylihoitaja	Merja Ålander

Taulukko 4: Johtoryhmän kokoonpano tilikaudella 2024

21.2.2025

Johtoryhmä on tilikauden aikana kokoontunut kerran kuukaudessa laajennettuna. Laajennetun johtoryhmän kokoonpanoa täydennettiin kesäkuussa 2024 siten, että johtoryhmään kuuluvat jatkossa johtoryhmän jäsenten, vastuualuejohtajien, talous-, koulutus-, laatu- ja palvelussuhde- ja turvallisuuspäällikön lisäksi sivuvirkaiset professorit. Kokouksiin osallistuvat myös molemmat assistentit. Laajennettu johtoryhmä käsittelee kuukausittaiset toiminnan ja talouden raportit, ja keskustelee tulosten takia tarvittavista konkreettisista toimenpiteistä. Kokoukset toimivat yhteisen suunnittelun, informaation jakamisen ja päätösten toimeenpanon foorumina. Laajennetun johtoryhmän työskentelyä ohjaa vuosikello, jonka mukaisesti kussakin kokouksessa syvennyttään yhteen teemaan muita asioita tarkemmin.

1.2.3 Alueellinen ja lääketieteellinen organisaatio sekä hoitotyön johto

Hyvinvointiyhtymän toiminta jakautuu tulosalueisiin ja tulosyksiköihin. Tulosalueita ovat Pohjois-Savon aluelaboratorio, Pohjois-Karjalan aluelaboratorio, Etelä-Savon aluelaboratorio sekä hallinto. Aluelaboratorioiden johtajat vastaavat aluelaboratorioidensa toiminnasta, taloudesta ja asiakassuhteista apunaan aluelaboratorioiden johtotiimit. Aluelaboratorion johtajan tehtävät on kuvattu hallintosäännössä (13 §). Ylihoitaja johtaa aluelaboratorioiden hoitohenkilökuntaa. Ylihoitajan tehtävät on kuvattu hallintopäätöksessä (TJ2024-48).

Johtava ylilääkäri johtaa lääketieteellistä- ja asiantuntijajohtoa. Hänen johdollaan kokoontuu kliininen johtotiimi, joihin kuuluvat aluelaboratorion johtajat, sivutoimiset professorit, vastuualuejohtajat sekä ylikemisti, ylihoitaja ja tietohallintojohtaja. Kliinisen johtotiimin toiminta ja tehtävät on tilikaudella tarkennettu, ja ne kuvataan toimintakäsikirjassa. Ylihoitaja johtaa hoitotyön kehittämistä.

Hallinto -tulosalueen nimi on vuoden 2025 alusta alkaen muutettu Hallinto- ja asiantuntijapalveluiksi.

21.2.2025

1.2.4 Palvelutuotannon kehitys

Vuonna 2024 tuotettujen suoritteiden määrä laski noin 5,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Näytteenottojen määrä väheni 7,1 %. Esimerkiksi hyvinvointialueiden säästötavoitteet, erilaiset uudelleenorganisointiin liittyvät seikat sekä henkilöstöpula näkyivät näytteenottojen ja analytiikan vähenemisenä ISLABissa. Myös INR-analytiikan ja muun perusanalytiikan väheneminen näkyvät edelleen vertailtaessa edellisten vuosien suorittemääriin.

	2023		2024		Ero	
	Suoritteet	Josta NOtto	Suoritteet	Josta NOtto	Δ Suorite %	Δ NOtto %
MKU POHJOIS-SAVO	4 410 018	547 349	4 189 236	505 861	-5,01 %	-7,58 %
MJO POHJOIS-KARJALA	2 279 024	344 247	2 119 098	315 413	-7,02 %	-8,38 %
MES ETELÄ-SAVO	2 016 735	275 689	1 890 530	263 016	-6,26 %	-4,60 %
Yhteensä	8 705 777	1 167 285	8 198 864	1 084 290	-5,82 %	-7,11 %

Taulukko 5: Suoritteiden määrä aluelaboratorioittain 2023–2024

EKG-rekisteröintejä tehtiin noin 87.000 kappaletta (-2,9 %). Myyntituotoista noin 97 % tulee palvelujen myynnistä hyvinvointiyhtymän jäsenille. Verituotteiden osuus myyntituotoista on noin 7 % ja alihankintatutkimusten noin 12 %. Näiden osalta toiminta keskittyy erikoissairaanhoidon.

1.2.5 Asiakkuudet ja yhteistyö

Omistajakokous

Hyvinvointiyhtymän johdolla ja sen jäsenien konsernijohdolla on perussopimuksessa määrätty yhteinen omistajakokous, joka toimii hyvinvointialuelain (611/2021 § 10) mukaisena jäsenten järjestämisvastuulle kuuluvan, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tuotettavan palvelun ohjaus- ja valvontaryhmänä. Omistajakokous kokoontui vuoden 2024 aikana 3 kertaa.

21.2.2025

Omistajakokouksessa sovitaan mm. yhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin strategisesta suunnittelusta, palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä niihin liittyvästä palvelumuotoilusta. Omistajakokous ei ole hyvinvointiyhtymän toimielin, mutta se voi tehdä aloitteita tai antaa lausuntoja yhtymäkokoukselle.

Alueelliset asiakasyhteistyökokoukset

Kunkin hyvinvointiyhtymän jäsenen kanssa on muodostettu erilaisia ryhmiä, joissa on sekä hyvinvointialueen että aluelaboratorioiden edustajia. Ryhmät ovat alueellisia, paikallisia tai esim. erikoisalakohtaisia toiminnan seuranta- ja kehittämissyöryhmiä, jotka käsittelevät säännöllisesti kulloinkin ajankohtaisia aiheita kuten palveluiden tarpeeseen, tuotannon järjestämiseen ja palvelun laatuun liittyviä asioita. Ryhmät kokoontuvat käytännössä 2–4 kertaa vuodessa. Erilaisiin varautumiseen ja turvallisuuteen liittyviin työryhmiin ja harjoituksiin osallistuminen on myös erittäin olennainen osa yhteistoimintaa. Tällaisia ovat esim. suuronnettomuus- tai sähkökatkoihin liittyvät harjoitukset. Arkiseen yhteistyöhön kuuluvat myös erilaiset säännölliset yhteistyökokoukset esim. eri yksikköjen, kuten infektioyksikön kanssa.

Asiakastyytyväisyys ja asiakaspalautetoiminta

Vuodesta 2022 alkaen ISLABissa on mitattu ja seurattu asiakaskokemusta THL:n ASPA-kyselysuositusten mukaisesti. ISLABin asiakaspalvelun strategisena mittarina on NPS (Net Promoter Score). Potilas-, terveydenhuollon ammattilais- ja omistaja-asiakasryhmille on asetettu omat NPS-tavoitteensa. Potilasasiakas NPS-tulokset raportoidaan kuukausittain ja muut vuosittain hallitukselle.

Asiakaskokemuskyselyjen tulokset ja asiakaspalautteiden raportointi ja tulosten käsittely on sovittu ja ohjeistettu työhohjeella. Asiakaskokemusmittausten ja yleisten palautteiden tavoitteena on nostaa asiakaspalveluun kehittämiskohteita paikallisesti ja ISLAB-tasoisesti. ISLAB-tasoiset asiakaspalvelun kehittämistoimenpiteet on nostettu ISLABin strategisiksi toimenpiteiksi asiakaspalvelun parantamiseksi ja näin ollen asiakastyytyväisyyden lisäämiseksi.

21.2.2025

1.2.6 Opetus, tutkimus ja tuotekehitys

ISLABin henkilökunta on yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa osallistunut lääketieteen, hammaslääketieteen ja terveyden biotieteiden ja farmasian perusopetukseen, opinnäytetöiden ohjaamiseen sekä ammatillisen jatkokoulutuksen toteutukseen. Itä-Suomen yliopiston kliinisen mikrobiologian ja kliinisen kemian professorit toimivat ISLABissa erikoisalojensa mukaisissa asiantuntijatehtävissä. ISLAB on tehnyt aktiivista yhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja -oppilaitosten kanssa myös bioanalytikkokoulutuksessa.

Myös tutkimustyötä tehdään yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Vuonna 2024 aktiivisia tutkimushankkeita oli yhteensä 68, joista hoitoon liittyviä 12 ja kliinisiä lääketutkimuksia tai tutkijalähtöisiä tutkimuksia yhteensä 56 kpl. Näytteitä on analysoitu mm. Kuopion yliopistollisen sairaalan, Itä-Suomen yliopiston, Itä-Suomen Biopankin, THL:n sekä tutkijalähtöisten VTR-tutkimusten toimeksiannosta.

ISLAB hyvinvointiyhtymä tukee omaa tieteellistä tutkimusta ja siihen liittyvää tuotekehitystä sisäisellä tutkimusrahoituksella. Tutkimustyön ja tuotekehityksen tavoitteena on laboratoriotutkimusten ja palveluiden kehittäminen ja parantaminen huomioiden asiakkaiden ja omistajien tarpeet. Tutkimusrahoitusta voidaan myöntää hankkeisiin, joiden päämääränä on kansallinen tai kansainvälinen tieteellinen julkaisu tai akateeminen opinnäytetyö. Vuonna 2024 rahoitusta on myönnetty 7 erilliselle hankkeelle, joiden aiheet liittyvät mikrobiologiaan, immunologiaan ja kliiniseen kemiaan. Vuonna 2024 kansainvälisessä biolääketieteen tietokannassa (PubMed) oli ISLAB affiliaatiolla julkaisuja yhteensä 10.

21.2.2025

1.3 Olennaiset muutokset hyvinvointiyhtymän toiminnassa ja taloudessa

1.3.1 Muutokset palvelusopimuksissa

ISLAB ja sen jäsenet ovat perussopimuksen mukaisesti sopineet yhteisellä palvelusopimuksella laboratoriotoiminnan järjestämisestä, rahoituksesta sekä toiminnan laajuudesta. Puitesopimuksella on sovittu osapuolten välillä klinisen kemian, kliinisen mikrobiologian sekä hematologian, genetiikan laboratoriopalveluiden yleisistä periaatteista siten, että ne tuotetaan kaikille hyvinvointiyhtymän jäsenille yhtenäisesti, järkevästi koko yhteisön etua ajatellen, sekä kunkin hyvinvointialueen palvelutarpeen mukaisesti. Lisäksi on sovittu laboratorioalan opetukseen ja viranomais toimintaan liittyvistä yksityiskohdista. Puitesopimuksen yksityiskohtia tarkennetaan erikseen allekirjoitettavilla liitteillä tai palvelukuvauksilla vastaamaan hyvinvointialueiden palvelutarpeita ja -verkostoa sitä mukaa, kuin alueelliset suunnitelmat tarkentuvat. Kokonaisuudesta neuvotellaan kaikkien omistajien kesken omistajakokouksessa.

Vuoden 2024 aikana puitesopimukseen lisättiin seuraavat liitteet: (5) Palveluvalikoimasuunnitelma 2024–2027, (6) Määräysvallan käyttäjien antamat tehtävät ISLABille, ja (7) Varmennekorttien rekisteröintipisteiden palvelut ISLABille.

1.3.2 Muutokset palvelurakenteessa

Tuotantomäärien vähentyessä on tuottavuustavoitteen toteuttamiseksi ollut ilmeisen tärkeää pystyä ohjaamaan toimintaa ja resursseja muuttuvien tarpeiden mukaan. Jo aikaisempina vuosina aloitettu analytiikan tuotantopaikkojen uudelleenjärjestely jatkui vuonna 2024 yhtymäkokouksen kesäkuussa hyväksymän palveluvalikoimasuunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana analytiikka keskitettiin keskuslaboratorioihin.

21.2.2025

Näytteenoton palveluverkkoa on tiivistetty yhdessä omistajien kanssa sopien siten, että se vastaa kunkin omistajan palvelutarpeita ja hyödyntää mahdollisimman pitkälle hyvinvointialueiden kanssa yhteisiä toimitiloja. KYS:n sädesairaalan näytteenotto suljettiin 1.1.2024 alkaen. Riistaveden näytteenottopiste sulkeutui kesällä 2024. Uimaharjun, Viinijärven, Ylämyllyn ja Vuorelan näytteenottopisteet sulkeutuivat vuoden lopulla. Lisäksi laboratorioden aukioloaikoihin tehtiin tarkennuksia palvelutarpeeseen perustuen. Valtimon ja Kesälahden näytteenotto siirtyi hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden lopussa.

Muutoksen tarkoituksena on varmistaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tarvitsemien laboratoriopalvelujen saatavuus ja kustannustehokkuus ISLABin toiminta-alueella. Menettelyllä hillitään myös perusanalytiikan kustannusten nousua vähentämällä laitehankintojen tarvetta ja huoltokustannuksia sekä henkilöstötarvetta. Tulokset näkyvät jo vuoden 2024 toimintakuluissa, jotka ovat yleisestä alan kustannustason noususta huolimatta vuotta 2023 alhaisemmalla tasolla. Kysynnän lasku vaikutti osaltaan alentavasti kustannuksiin, mutta selittää vain pienen osan suotuisasta kustannuskehityksestä, koska kustannukset eivät vähene samassa suhteessa tuotantomäärän kanssa.

Analytiikan keskittämisen lisäksi kaikilla vastuualueilla toteutettiin merkittäviä tuottavuuden parantamiseen sekä toiminnan sujuvoittamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Menetelmiä ja tutkimusvalikoimaa uudistettiin lääketieteellisen kehityksen ja omistajien tarpeiden mukaisesti. Tarvittavat laitteistojen korvausinvestoinnit tehtiin ja uudet investoinnit arvioitiin tarkasti tuottavuuden näkökulmasta. Automaatioastetta pysytettiin lisäämään paitsi keskittämisillä, myös nykyisten laitteistojen käyttöä laajentamalla (esim. automatisoidun metafaasien etsintä- ja kuvausjärjestelmän laajentaminen kaikkiin kromosomitutkimuksiin). Omistaja-asiakkaiden tekemän vierianalytiikan tueksi kohdennettiin sisäisin muutoksin kaksi vieritutkimushoitajaa.

21.2.2025

Vuonna 2025 kilpailutetaan yksi merkittävimmistä yhtymän tuotannontekijöistä; kemian automaatiolinjastot. Kilpailutuksen keskeisiä tavoitteita ovat tuotantovarmuuden säilyttäminen ja automaatioasteen lisäys sekä kustannussäästö, kun uudistuksen yhteydessä analytiikka sovitetaan nykyisiin tarpeisiin. Tavoitteena on automaation ja volyymin hyödyntäminen analytiikkaa keskittämällä silloin, kun asiakas-tarve sen mahdollistaa.

1.3.3 Näytteenotto-, logistiikka- ja asiakaspalveluprosessien kehittäminen

Kun tuotantoa keskitetään suurimmille paikkakunnille, nousevat mahdollisimman pitkälle lähipalveluna toteutettavien näytteenottopalveluiden, näytelogiikan sekä asiakaspalvelun prosessien kehittäminen tärkeiksi tuottavuusohjelman strategisiksi hankkeiksi.

Näiden prosessien johtamista täsmennettiin ja vahvistettiin vuoden 2024 aikana. Toiminnot yhdistettiin erilliseksi preanalytiikan vastuualueeksi, jonka tuotannollisena- ja asiantuntijajohtajana toimii vastuualuejohtaja. Lisäksi kullakin mainitulla toiminnan osalla ("osaamisalueella") on erillinen ISLAB-tasoinen koordinaattori. Asiakaspalveluun kuuluvat mm. neuvonta- ja ajanvarauspalvelut, asiakaspalautteisiin liittyvä prosessi sekä asiakasviestintä. Näytteenoton osaamisalue koordinoi näytteenoton sisäistä ohjeistusta, potilasohjausta sekä näytteenottovälineiden hankintaa ja reklamaatioita. Logistiikan osaamisalue koordinoi näytekuljetuksiin, lajitteluun, lähetykseen sekä näytteiden esikäsittelyyn liittyvää toimintaa.

Parhaillaan uudistettavana oleva laboratorion tietojärjestelmä My+ on otettu v. 2024 käyttöön näytteenoton ja näytteiden vastaanoton toiminnoissa. Järjestelmä on mahdollistanut ns. mobiilinäytteenotto toiminnan käytön laajentamisen. Tämä on parantanut potilasturvallisuutta ja tietosuojaa entisestään osastonäytteenotossa, sekä

21.2.2025

mahdollistaa yhteiskäyttöiset tilat hyvinvointialueen kanssa osa-aikaisissa näytteenottopisteissä.

Näytepalautusautomaatin käyttöä pilotoitiin virtsa -ja ulostenäytteiden sekä kotihoidon ottamien verinäytteiden palautuksessa syksyn 2024 aikana. Automaattien käyttöä on päätetty laajentaa, ja uudet hankintamenettelyt on aloitettu. Automaatit mahdollistavat näytteen toimittamisen ISLABiin ilman ajanvarausta tai jonottamista, ja vastaavasti vapauttaa henkilöstön työpanosta varsinaiseen näytteenotto toimintaan.

Vuonna 2025 käyttöön otettava uusi ajanvarausjärjestelmä tulee olemaan huomattavasti nykyistä käyttäjäystävällisempi, ja ennen kaikkea tulee antamaan nykyistä huomattavasti monipuolisempaa informaatiota näytteenotto toiminnan kokonaistilanteesta ja resurssien käytöstä johtamisen tueksi.

Tuotantopaikkojen muutosten vuoksi myös näytelogiikan merkitys on kasvanut, ja sillä on suora vaikutus kustannuskehitykseen. Vaikka logistiikkakulut usein jonkin verran kasvavat, samaan aikaan syntyy säästömahdollisuuksia mm. tilakustannuksissa tai henkilöstön resursoinnista. Näytekuljetuksien lisääntyminen on tuonut muutoksia myös yksiköiden työjärjestelyihin, ja näytemäärät jakautuvat tasaisesti. Useiden kuljetusten myötä myös vastausviiveet ovat lyhentyneet. Kuljetukset pyritään aina kilpailuttamaan yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa, jotta molempien kuljetustarpeet voidaan synkronoida. Tällä yhteistyöllä on alueella jo pitkät perinteet aina ISLABin alkuajoista lähtien.

1.3.4 Muutokset maksuvalmiudessa

Tuotantomäärien merkittävä lasku ja yleinen kustannusten nousu on heikentänyt yhtymän lyhytaikaista maksuvalmiutta. Yhtymällä on ollut käytössään enintään 4 miljoonan euron luotollinen tililimiitti, mutta mittavien sopeuttamistoimien ansiosta sitä ei ole jouduttu toistaiseksi käyttämään.

21.2.2025

Yhtymän pitkän aikavälin maksuvalmiuteen on vaikuttanut merkittävästi v. 2023 lainsäädäntömuutoksen yhteydessä toteutettu aikaisempien tilikausien ylijäämän palautus omistajille. Yhtymän kassavarojen puskuri muodostuu enää käytännössä aikaisempien vuosien ylijäämistä tehdyistä vapaaehtoisista varauksista.

Hyvinvointiyhtymä ei voi ottaa pitkäaikaista lainaa toimintansa rahoittamiseen, joten tarvittaessa investointeja tulee rahoittaa esim. leasing-rahoituksella. Toistaiseksi tätä menettelyä ei kuitenkaan ole käytetty, vaan investoinnit on rahoitettu aikaisempina tilikausina tehdyillä investointivarauksilla.

1.3.5 Lainsäädännön vaatimat tietojärjestelmähankkeet

Useita lainsäädännön vaatimia kehitystoimia ja muutoksia saatiin toteutettua vuoden 2024 aikana, esimerkkinä NIS2-direktiivin ja kansallista kyberturvallisuuslain täytäntöönpanoa varten toteutettu analyysiprojekti, josta muodostettiin edelleen ISLABin NIS2-muutossuunnitelma. Muita tällaisia kehittämistoimia olivat esim. HETU-uudistuksen ensimmäinen vaihe ISLAB-ympäristössä sekä asianhallintaprosessin ja D10 asianhallintajärjestelmän käyttöönotto. Strategisia teknisen tietoturvan muutoksia toteutettiin ISLABissa suunnitellusti.

Tietoturvan jatkuva kehitystyö tuo vuosittain uusia resursointitarpeita ja lisäkustannuksia. Ensi vaiheessa työtä ostettiin sidosryhmätoimija Istekki Oy:ltä, jonka tietoturva-asiantuntijapalvelua käytettiin mm. NIS2-muutossuunnitelman tehtävien priorisoinnissa ja edistämisessä, sekä operatiivisen tietoturvan, varautumisen ja hankintoihin liittyvien kysymyksien ratkaisussa. Tietoturvastrategian, tietoturvan ja tietosuoja vaatimuksien jatkuvan kehitystyön määrän kasvaessa ISLABiin perustettiin ICT-asiantuntijan tehtävä, joka on täytetty 1.1.2025 lukien.

21.2.2025

Omistajayhteisöjen järjestelmä- tai organisaatiomuutoksista aiheutuu vuosittain muutoksia ja lisäkustannuksia myös ISLABin toimintoihin. Tällainen on esim. PSHVA:n APT-järjestelmähankinta.

1.4 Hyvinvointiyhtymän henkilöstö

1.4.1 Henkilöstön määrä ja rakenne

Vuoden 2024 lopussa ISLABin palveluksessa oli 570 työntekijää (vuoden 2023 lopussa 581 työntekijää). Vakinaisen henkilöstön osuus oli 84,06 %, määräaikaisten osuus 14,89 %. Suurin henkilöstöryhmä ISLABissa ovat laboratoriohoitajat, joita oli vuoden 2024 lopussa 386 (68 % koko henkilöstöstä). Valtaosa työntekijöistä on naisia (90,7 %). ISLABin henkilöstöstä arvioidaan eläköityvän noin 28 % seuraavan 10 vuoden aikana.

	2024	2023
Pohjois-Savon aluelaboratorio	292	299
Vakinaiset	247	256
Määräaikaiset/sijaiset/muut	45	43
Pohjois-Karjalan aluelaboratorio	146	152
Vakinaiset	121	125
Määräaikaiset/Sijaiset/muut	25	27
Etelä-Savon aluelaboratorio	104	109
Vakinaiset	85	90
Määräaikaiset/sijaiset/muut	19	19
Hallinto	28	21
Vakinaiset	27	19
Määräaikaiset/sijaiset/muut	1	2
YHTEENSÄ	570	581
joista vakinaisia	84 %	84 %
joista määräaikaisia/sijaisia/muut	16 %	16 %

Taulukko 6: Henkilöstön määrä ja rakenne hyvinvointiyhtymässä 31.12.2024

Keväällä 2024 käytiin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut liittyen analytiikan keskittämistoimenpiteisiin. Joissakin toimipaikoissa henkilöstötarpeen

21.2.2025

arvioitiin vähenevän yhteensä 5,5–7,5 henkilötyövuoden verran muutosten toimeenpanon myötä. Muutoksia ei kuitenkaan lähdetty toteuttamaan irtisanomisten, lomautusten tai osa-aikaistamisten kautta. Vähennykset sovittiin toteutettavan eläköitymisten myötä tai tehtävä- tai työskentelypaikan muutoksin. Neuvotteluissa sovittiin myös sisäisen liikkuvuuden lisäämisestä sekä päätettiin henkilökunnan työhyvinvointia tukevista toimenpiteistä. Toimenpiteiden takia henkilöstömäärä kääntyi selkeään laskuun loppuvuodesta.

Toteutunut työpanos on pysynyt lähes samana kuin edellisvuosina (546 henkilötyövuotta). Sairauspoissaolopäiviä vuonna 2024 oli 17,3 kalenteripäivää/henkilö, mikä jatkoi edellisvuosien positiivista kehitystä vähenevissä sairauspoissaoloissa. Vuodelle 2024 asetettua tavoitetta (sairauspoissaolojen määrä enintään 15,6 kalenteripäivää per henkilö) ei kuitenkaan saavutettu.

Vuonna 2024 ISLABin henkilöstökulut olivat 29.768.045 euroa. Henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2023 nähden 0,4 milj. euroa (1,4 %). Henkilöstökulujen kasvuun vaikutti erityisesti työ- ja virkaehtosopimukseen sisältyvät sopimuskorotukset.

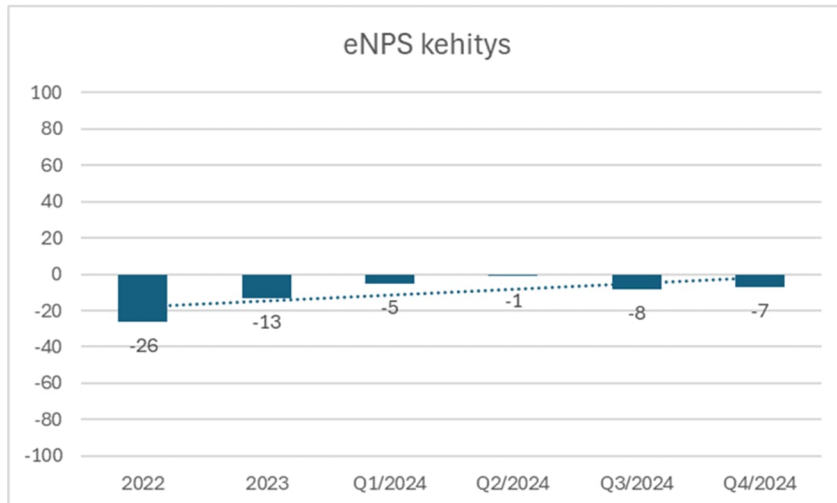
Työaikakorvauksia maksettiin vuonna 2024 n. 128.500 euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Erilaisia hälytyskorvauksia maksettiin vuonna 2024 n. 211 000 euroa, mikä on n. 32 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023.

1.4.2 Houkutteleva ja hyvinvoiva osaajayhteisö

ISLABin strategian mukaan tavoitteenamme on olla houkutteleva ja hyvinvoiva osaajayhteisö. Henkilöstökehittämisen osalta strategian toimeenpanoa ohjaa henkilöstön kehittämissuunnitelma, joka sisältää vuosittaiset toimenpiteet strategisten tavoitteiden edistämiseksi niin työhyvinvoinnin, työsuojelun kuin osaamisen kehittämisen osalta. Henkilöstön kehittämissuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti hyvinvointiyhtymän yhteistyötoimikunnassa ja henkilöstön tyytyväisyyden tilaa

21.2.2025

säännöllisillä henkilöstökyselyillä. Henkilöstön ja esihenkilötyön kehittämiseksi on tehty viime vuosina paljon töitä, mutta kehittämistyön tulokset eivät vielä näy henkilöstökyselyjen tuloksissa tavoitellulla tavalla. Henkilöstön suositteluindeksin tavoitetta (eNPS >20) vuodelle 2024 ei saavutettu, mutta kehityssuunta on oikea.

Taulukko 7: Henkilöstön suositteluindeksin kehitys 2022–2024

Tarkemmat henkilöstötunnusluvut sekä kuvaukset henkilöstön kehittämistoiminnasta vuonna 2024 löytyvät hyvinvointiyhtymän henkilöstökertomuksesta.

1.4.3 Ympäristöasiat ja muut ei-taloudelliset asiat

Ympäristö

Laboratorion hiilijalanjäljestä noin 60 % tulee näytteenotosta, sillä näytteenotossa käytetään potilaan suojelemiseksi runsaasti kertakäyttöisiä kulutustarvikkeita. Palvelutuotannon pienemistä voidaan tarkastella siis myös positiivisen ympäristövaiikutuksen kautta: jos yksi näytteenotto tuottaa noin 95 g hiilidioksidipäästöjä (CO₂e) (McAlister ym. Medical Journal of Australia 2020), ISLABin näytteenoton suorat hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet noin 7 900 kg vuoteen 2023 verrattuna.

21.2.2025

ISLAB siirtyi v. 2023 ensimmäisenä perusterveydenhuollon laboratoriona Suomessa ponnekaasuttomiin, inhaloitaviin lääkeaineisiin keuhkojen toimintakokeissa (spirometria, 4000 kpl/v). Arvioiden mukaan yhden inhalaattorin keskimääräinen hiilijalanjälki on tällä hetkellä noin 0,580 kg CO₂e, kun ponnekaasuaerosolien 10–37 kertaa suurempi. Kun tarkastellaan inhalaatiohoidon ilmastovaikutuksia, kuivajauheinhalattoreilla on siis hyvin pieni hiilijalanjälki.

ISLABin kemian ja immunokemian automaatiojärjestelmän hankinnan valmistelutyössä on myös tullut ilmi, että laitekannan uudistaminen ylipäänsä pienentää ISLABin laitteistojen sähkön ja veden kulutusta sekä lämmöntuottoa, sillä uudemman sukupolven laitteistoihin näitä ominaisuuksia on kehitetty.

Analytiikassa tehdyt muutokset ovat vähentäneet hukkaa ja mm. viljelymaljoja käytettiin 100 000 kpl vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Laajasta toimialueesta ja pitkistä välimatkoista johtuen näytteitä joudutaan kuljettamaan päivittäin. ISLABin näytekuljetukset suunnitellaan tarkasti ja kilpailutetaan toiminnan kannalta järkevästi. Kuljetukset pyritään mahdollisuuksien mukaan hoitamaan yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Servica Oy:n kuljetusten kanssa.

ISLABilla ei ole omia kiinteistöjä vaan se toimii pääsääntöisesti hyvinvointialueilta tai kunnilta vuokratuissa tiloissa. Muutamaa pientä toimipaikkaa lukuun ottamatta ISLABilla sähkön ja veden toimitus sekä jätehuolto järjestetään pääasiassa kunkin alueen hyvinvointialueen kanssa yhteistyönä. Jätteet lajitellaan ja pakataan laboratorioissa vuokranantajan ohjeiden mukaisesti. Ympäristölle haitalliset ongelmajätteet toimitetaan asianmukaisesti hävitettäväksi.

ISLABilla on edustus International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (IFCC) työryhmässä Environmental impact of laboratory medicine, jonka tarkoituksena on luoda hyviä toimintatapoja ja suosituksia

21.2.2025

ympäristöystävällisempään laboratoriotointaan ([Task Force Environmental Impact of Laboratory Medicine \(TF-EILM\) - IFCC](#)).

Vastuullisuus

Hyvinvointiyhtymällä on hallituksen hyväksymät hyvä hallintotapa -ohje (vrt. corporate governance), ja eettiset periaatteet -ohje. Hyvä hallintotapa koostuu mm. lainsäädännöstä, viranomaisohjeista, yhtymäkokouksen, hallituksen sekä toimitusjohtajan hyväksymistä säännöistä, toimivallan siirroista, yhtymän ohjeista (mm. eettiset periaatteet), sekä yhtymässä omaksutuista parhaista käytänteistä, joiden noudattamiseen jokaisen viran- ja tehtävähaltijan sekä luottamushenkilön tulee yhtymässä sitoutua. Jokaisen työntekijän velvollisuus on esim. myös huolehtia siitä, että työtehtävissään, toiminnassaan, päätöksissään ja käytöksellään edistää eettisten periaatteiden toteutumista.

Hankintayhteistyökumppanimme Sansia Oy on vuoden 2024 lopusta alkaen liittänyt ISLABin hankintoihin Code of conduct -vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet, joilla taataan laajamittaisesti sitoutuminen ympäristövastuuseen ja sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen.

ISLAB on Suomalaisen Työn liiton jäsen, ja noudattaa liiton vastuullisuusperiaatteita.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueiden taloushaasteet näkyvät myös ISLABissa. Hyvinvointialueet muokkaavat palveluverkkoaan ja tekevät suunnitelmia toimintansa ja taloutensa tasapainottamiseksi koko ajan, mikä lisää painetta nopeuttaa palvelurakenteiden uudistamista myös ISLABissa.

21.2.2025

Taloussuunnitelmassa vuodelle 2025 on kuvattu sopeutusohjelma vuodelle 2025 ja tuottavuustoimet talouden tasapainottamiseksi taloussuunnitteluvuosien aikana. Tavoitteena on, että vuonna 2028 vuosikate riittää poistoihin (taulukko 8). Tähän tähtäävät strategiset toimenpiteet on määritetty strategiaohjelmassa vuodelle 2025.

TULOSLASKELMA <i>1000 € ulkoiset</i>	MUUTETTU					
	TA 2024	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakate	896	-793	353	717	1 098	1 483
Vuosikate	922	-569	453	767	1 148	1 533
Poistot ja arvonalentumiset	-1 349	-1 400	-1 442	-1 620	-1 450	-1 400
Tilikauden tulos	-426	-1 969	-989	-853	-302	133
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	700	767	1 000	1 400	1 350	1 200
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	274	-1 202	11	547	1 048	1 333
<i>Vaikutus maksuvalmiuteen</i>						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-864	-2 355	-828	-65	848	533

Taulukko 8: Tuottavuusohjelman ennakoitu vaikutus tilikauden tulokseen ja maksuvalmiuteen pidemmällä aikavälillä

Tuottavuusohjelma on haasteellinen, ja edellyttää tulevilta vuosilta erittäin tiukkaa kulukuria ja toiminnallisten muutosten täsmällistä läpiviemistä, jolloin tilikauden tuloksen on mahdollista kehittyä positiivisesti, ja lopulta jäädä maltillisesti ylijäämäiseksi pitkällä tähtäimellä. Normaalin investointikyvyn ylläpitäminen edellyttää maksuvalmiuden parantamista etenkin, kun hyvinvointiyhtymä ei voi ottaa lainaa investointeihin.

Yhtymän perussopimuksen mukaan hinnoittelun tulee olla kustannusvastaavaa, joten hinnoittelua tulee voida korottaa maltillisesti vuosittain, mikäli strategia- ja tuottavuusohjelman mukaisilla ja omistajien kanssa yhteisesti suunnitelluilla tuotannon kehittämistoimenpiteillä ei muutoin saavuteta asetettua vuosikatetavoitetta.

Keskeisenä työkaluna tuottavuustavoitteen toteutumisessa on yhdessä omistajien kanssa laadittu ISLAB-tasoinen palveluvalikoimasuunnitelma (kuvattu tarkemmin kohdassa 1.3.2.). Suunnitelman ensimmäinen vaihe on analytiikan keskittämisen osalta käytännössä toteutettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Tavoitteena on automaation ja volyymiedun hyödyntäminen analytiikkaa keskittämällä silloin, kun

21.2.2025

asiakastarve sen mahdollistaa. Tavoitteena on myös tarjota omistaja-asiakkaille aktiivisesti uusia, yhteisesti hyväksytyjä palveluja ja toimintamalleja asiakasarvon kasvattamiseksi (vrt. esim. seulontakeskus, vierianalytiikka), omistaja-asiakkaan konkonaishyöty huomioiden.

Toisena keskeisenä strategisena kehittämiskokonaisuutena jatkuu luvussa 1.3.3. kuvattu näytteenotto-, logistiikka- ja asiakaspalveluprosessin sujuvoittaminen ja yhtenäistäminen. Toimipaikkojen resurssisuunnittelua varten jatkokehitetään yhdenmukaista ja tietoon perustuvaa henkilöstömitoitusta, jolla turvataan oikea osaaminen oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa.

Myös tiedolla johtamisen tarve korostuu koko ajan. Kustannustietoisuutta on pyritty lisäämään jakamalla säännöllisesti tilannekatsauksia ja viestimällä tilanteesta realistisesti. Yhtenä toimenpiteenä kustannusvastaavuuden ja tarvittavan oikean tiedon varmistamiseksi vuoden 2024 aikana toteutettiin uuden kustannuslaskentaohjelmiston käyttöönotto. Laskennan tietoja pystyttiin hyödyntämään jonkin verran jo vuoden 2025 taloussuunnittelussa, mutta varsinainen hyötykäyttö ja mahdollinen integraatio johtamisen tietotauluihin siirtyy vuodelle 2025. Samaan aikaan kehitetään jatkuvasti myös muita sisäisen raportoinnin välineitä. Vuonna 2025 käyttöön otettava uusi ajanvarausjärjestelmä antaa nykyistä huomattavasti monipuolisempaa informaatiota johtamisen tueksi.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

ISLAB hyvinvointiyhtymän riskienarviointi ja tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteet on päivitetty (hallitus 18.10.24).

Merkittävimmiksi riskeiksi nousivat tulokertymä ja maksuvalmius, lainsäädäntöriskit, sopimusehdot sekä kyber- ja tietoturvallisuus.

21.2.2025

Tulokertymä ja maksuvalmius

Tulokertymään liittyvät suurimmat riskit ovat toimintavolyymien muutokset sekä hinnankorotusmahdollisuuden rajaaminen alle kustannuskehityksen. Riskinhallinta edellyttää jatkuvaa seurantaan, tiivistä yhteistyötä omistajien kanssa sekä kustannusten kasvun hillitsemistä tuottavuusohjelman keinoin ja jatkuvasti toimintaa optimoimalla.

Yhtymän lyhyt- ja pitkäaikainen maksuvalmius muodostuu yksinomaan laboratorio- ja palvelujen myyntituotoista (edellyttäen, että ylijäämää kertyy), ja ennen vuotta 2023 tehdyistä investointivarauksista. Kysynnän laskulla on suora vaikutus tulokertymään ja siten myös maksuvalmiuteen. Maksuvalmiusriskiä voidaan tarvittaessa tasata lyhytaikaisella luottolimiitillä. Lainsäädännön mukaan yhtymän ei ole mahdollista ottaa pitkäaikaista lainaa toimintansa rahoittamiseen. Investointeja voidaan rahoittaa myös leasing-rahoituksella. Investoinneista toteutetaan lähivuosina vain lakisääteiset tai strategian toteuttamisen tai toimintavarmuuden kannalta välttämättömät hankkeet.

Lainsäädäntöriskit

Lainsäädäntöriskeistä merkittävin tällä hetkellä on hankintalainsäädännön mahdollinen muutos (10 % vähimmäisomistusosuusvaade), joka voimaan tullessaan aiheuttaa ISLABille merkittäviä muutoskustannuksia, suuria hankintakustannuksia infran-, laitteistojen- ja järjestelmien osalta, lisäkustannuksia jatkuvissa käyttökuluissa, toimintavarmuuden riskien kasvamisesta ja osaamisvajetta, mikäli lakimuutoksen myötä ei pystyttäisi tukeutumaan nykyisiin in-house toimijoihin.

Lisäksi lausunnolla on esitys 65 vuotta täyttäneiden Kela-korvauksia koskevasta koikeilusta, joka voi esitettyssä muodossa johtaa hyvinvointiyhtymän laboratorio- ja palvelujen kysynnän vähenemiseen, mikäli julkisista varoista korvattaisiin jatkossa nykyistä laajemmin yksityisiä laboratorio- ja palveluita.

21.2.2025

Muita lainsäädäntöriskejä ovat IVD-asetuksen (EU 2017/746 asetus in vitro -diagnostiikkaan tarkoitetuista lääkinnällisistä laitteista) vaatimukset, jotka aiheuttavat tällä hetkellä merkittävästi lisätyötä mm. dokumentointiin liittyen.

Sopimusehdot

Sopimusehtojen osalta riskinä ovat ISLABille epäedulliset tai puutteelliset sopimusehdot. Riskiä hallitaan ajantasaisella ohjeistuksella ja määrämuotoisilla sopimus pohjilla, joita otetaan käyttöön nykyistä laajemmin myös pienemmissä hankinnoissa. Sopimushallinnan ohjeistuksen päivitys on meneillään vuoden 2025 aikana.

Kyber- ja tietoturvallisuus

Kyber- ja tietoturvallisuuden osalta hallintatoimenpiteet ovat kattavat, mutta yleisen maailmantilanteen takia riskin todennäköisyys on kasvanut. Hallintatoimia kehitetään jatkuvasti myös NIS2-lakivaatimukset huomioiden.

Muut epävarmuustekijät ja riskit

Tilikauden päättymisen jälkeen on saatu tieto, että hyvinvointiyhtymän jäsenet eli Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon hyvinvointialueet ovat päättäneet teettää yhdessä esiselvityksen näytteenotto- ja laboratoriopalvelujen järjestämistävoista. Esiselvitys hankitaan Nordic Healthcare Groupilta (NHG). Esiselvitys on tarkoitus tehdä maaliskuun loppuun mennessä. Selvitys on kesken, joten sen merkitystä ei pystytä tässä vaiheessa arvioimaan, mutta se voidaan nähdä epävarmuustekijänä.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on yksi riskitekijä koko sote-sektorilla Suomessa. ISLABissa on tehty paljon töitä henkilöstön saatavuuden ja pitovoiman edistämiseksi. Tällä hetkellä keskiössä on panostaminen pitovoimaan eli olemassa olevan henkilöstön työhyvinvoinnin ja tyytyväisyyden edistäminen samaan aikaan kun palvelujen kysynnän laskusta johtuvat taloudelliset paineet pakottavat

21.2.2025

kokonaishenkilöstömäärän vähentämiseen. Vuonna 2024 henkilöstömäärän vähentäminen pystyttiin toteuttamaan ilman irtisanomisia, lomautuksia tai osa-aikaistamisia.

Kiristynyt geopoliittinen tilanne edellyttää lisäresursointia valmiuteen, varautumiseen ja riskienhallintaan, joten vuonna 2024 perustettiin uusi valmius- ja hr-asiantuntijan tehtävä, joka täytettiin sisäisenä siirtona. Valmiussuunnitelman ja sen liitteiden päivytystä on tehty kattavasti ja työ jatkuu 2025. Vuonna 2024 osallistuttiin myös TAISTO-harjoitukseen, joka on Digi- ja väestötietoviraston järjestämä tietosuoja- ja tietoturvaloukkausten hallinnan harjoitus, jossa häiriötilanteessa toimimista harjoitellaan kuvitteellisten tilanteiden kautta. Lisäksi osallistuttiin hyvinvointialueiden harjoituksiin, mm. KYS:n sähkökatkharjoitus.

Kyberuhkat, luonnonilmiöt tai pandemiat voivat vaikuttaa äkillisesti tavaroiden saatavuuteen tai tuoda nopeita vaihteluita tuotannon, varmuusvarastoinnin tai rahoituksen tarpeeseen. Menot voivat kasvaa ennakoimattomasti yleisen kustannusten nousun lisäksi myös erilaisten lakisääteisten uusien toimintojen tai kilpailutuskokonaisuuksien uusinnan yhteydessä, eikä ennakoimattomiin kuluihin ole voitu varautua. Yhtenäinen laitekanta, analyysituotannon varalaiteverkosto sekä kattava kuljetusjärjestelmä helpottavat reagointia ongelmatilanteisiin. HUS-yhtymän kanssa solmittu yhteistyösopimus parantaa osaltaan palvelutuotannon riskien hallintaa. Jo toteutetuilla ja käynnistetyillä rakenteellisilla ja toiminnallisilla muutoksilla sekä yhteiskilpailutuksia hyödyntämällä pyritään hidastamaan kustannusten nousua ja varautumaan sekä taloudellisiin että henkilöstöriskeihin.

Hyvinvointialueiden palvelutuotannon muutokset jatkuvat myös tulevina vuosina ja se edellyttää, että myös hyvinvointiyhtymä muokkaa omia toimintojaan jatkuvasti hyvinvointialueiden tarpeiden mukaisesti.

21.2.2025

1.7 Selonteko hyvinvointiyhtymän sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ohjataan hyvinvointiyhtymässä ohjekokonaisuudella, johon on koottu ajantasaisen hyvinvointialuelain, hallintosäännön sekä muiden yleisohjeiden määräyksiä. Yhtymäkokouksen antamissa perusteissa¹ on kuvattu toiminnan tarkoitus ja tavoitteet, siihen liittyvää lainsäädäntöä ja yhtymän sisäisiä sääntöjä, käsitteitä toiminnan tarkoitus ja tavoitteet sekä eri toimielimien ja viran- ja toimenhaltijoiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut. Hallituksen antamassa ohjeessa² tarkennetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan roolia osana yhtymän hyvää hallintotapaa³.

Konsernin viran- ja tehtävänhaltijat, aluelaboratorioiden johtajat, vastuualuejohtajat ja esihenkilöt vastaavat kukin omalta osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan. Konsernihallinnossa laaditaan vuosittain suunnitelma, jossa määritellään sisäisen tarkastuksen painopistealueet mm. yleis-, talous- ja henkilöstö- ja tietohallinnon osalta. Vuosisuunnitelmassa esitettyjen painopistealueiden tarkastuksista sekä muista poikkeamista normaalista toiminnasta tehdään tarkastusraportti toimitusjohtajalle, ja ne toimivat pohjana myös vuosittaiselle raportille. Vastuuhenkilöiden on myös pääsääntöisesti ker- ran kuukaudessa raportoitava laajennetussa johtoryhmässä toimitusjohtajalle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista oleellisista sisäisessä valvonnassa esille tulleista havainnoista.

Palvelutuotannon riskienhallinta ja toimipistekohtainen arviointimenettely on kuvattu toimintakäsikirjassa. Akkreditoitua (FINAS, T072) toimintajärjestelmää arvioidaan

¹ Hyväksytty 13.12.2023.

² Hyväksytty 22.9.2023.

³ Kokonaisuuteen liittyvät kiinteästi myös hyvä hallintotapa- ja eettiset periaatteet -ohjeet, jotka löytyvät ohjehallinnasta.

21.2.2025

sekä sisäisesti että ulkoisesti (FINAS) kaikissa aluelaboratorioissa. Kaikki aluelaboratoriot ovat akkreditoinnin piirissä. Sisäisten arviointien painopistealueet määritellään kahden vuoden ajanjaksolle ja ne vahvistetaan ISLABin yhteisessä johdon katselmuksessa.

ISLABin toiminnan ja talouden riskinarvioinnin yhteenveto tarkistetaan vuosittain osana johdon katselmusta, ja riskien arvioinnista laaditaan vuosittain yhteenveto osana sisäisen valvonnan raportointia. Näillä menettelyillä sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kytketty merkittäviksi osiksi yhtymän johtamis- ja hallintojärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa, poikkeamiin reagoimista sekä suoriutumisen arviointia. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Vuoden 2024 sisäisen tarkastuksen painopisteenä olivat hankinnat. Hankintojen konsultoivan sisäisen tarkastuksen suoritti Kaisapari Oy ja se koostui seuraavista osioista:

- hankintojen lähtötaso ja ohjausasiakirjat sekä suoraankinnat,
- hankintapäätöspohjien sisällön tarkastaminen ja päivittäminen, sekä
- hankintasopimusohjien sisällön tarkastaminen ja päivittäminen.

Tarkastuksen perusteella hankintaohjeet ovat lähtökohtaisesti riittävällä tasolla. Raportin suositusten mukaiset tarkennukset hankintaohjeisiin tehtiin vuoden 2024 aikana. Sopimushallinnan ohjeistus on valmistelussa. Konsultoivan tarkastuksen tuloksena laadittiin myös ohjaavat päätös- ja sopimusohjeet.

21.2.2025

Konsernihallinnon viranhaltijat ovat toteuttaneet osaltaan valvontaa suunnitelman ja mahdollisten ilmenneiden tarpeiden mukaan, ja raportoineet toimitusjohtajalle tarkastuksista sekä muista mahdollisista poikkeamista normaalista toiminnasta. Tämän lisäksi he ovat laatineet kirjallisen vuosiraportin, ja kerran kuukaudessa raportoineet laajennetussa johtoryhmässä asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista oleellisista sisäisessä valvonnassa esille tulleista havainnoista. Toiminnallisten riskien arviointia ja hallintaa varten otettiin vuonna 2024 käyttöön Excel-pohjainen taulukko, joka esitettiin hallitukselle 8.10.2024 (§ 102).

1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.8.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

(1000 €)	2024	2023	
Toimintatuotot	68 895	69 400	
Toimintakulut	-68 871	-68 904	
Toimintakate	25	496	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	179	83	
Muut rahoitustuotot	72	9	
Muut rahoituskulut	-1	-3	
Vuosikate	275	584	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 438	-1 417	
Tilikauden tulos	-1 162	-832	
Tilinpäätössiirot	901	862	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-262	30	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	100,04	100,72	
Vuosikate/Poistot, %	19,14	41,24	4

⁴ Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset}$
Vuosikate euroa/asukas -tunnuslukua ei esitetä, koska hyvinvointiyhtymällä ei ole asukkaita.
Hyvinvointiyhtymän omistajien kattamalla alueella on 31.12.2023 tietojen mukaan 540.425 asukasta.

21.2.2025

Yhtymän tilikauden tulos vuodelta 2024 on – 1,162 miljoonaa euroa. Toimintatuotot riittivät vielä toimintakulujen kattamiseen, mutta vuosikate ei kata poistoja. Yhtymässä on aiempina vuosina tehty mittavia investointeja, joten poistojen määrä on edelleen suuri. Toisaalta investointeja on katettu investointivaroilla, jolloin varusten purkamisen vähentää alijäämää. Tilikausi 2024 on 0,262 miljoonaa euroa alijäämäinen.

1.8.2 Toiminnan rahoitus

(1000 €)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	275	584
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 460	-1 384
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	98	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 087	-800
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		-5 652
Muut maksuvalmiuden muutokset	-294	268
Rahoituksen rahavirta	-294	-5 383
Rahavarojen muutos	-1 381	-6 183
Rahavarat 31.12.	7 556	8 937
Rahavarat 1.1.	8 937	15 120
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	11 614	12 182
Investointien tulo-rahoitus, %	18,9	42,2
Laskennallinen lainanhoitokate	-	-
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	39	46

5

⁵ Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta.

Investointien tulo-rahoitus, % = 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset) = yhtymällä ei ole lainoja

Kassan riittävyys = 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

21.2.2025

Maksuvalmius on huonontunut edelleen jonkin verran vuoteen 2023 verrattuna. Investointeja ei enää pystytä juurikaan kattamaan tulo-rahoituksella, vaan ne katetaan pääosin aiemmin tehdyillä investointivarauksilla. Muutoksia selittää myös aiemmin luvussa 1.3.4 kuvattu edellisten tilikausien ylijäämän palauttaminen sairaanhoitopiireille. Pysyvien vastaavien luovutustulo -erä on IslabVerkko Oy:n palauttama sijoitettu vapaa oma pääoma.

1.9 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA (1000 €)	31.12.2024	31.12.2023	VASTATTAVAA (1000 €)	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 001	5 076	OMA PÄÄOMA	2 905	3 167
Aineettomat hyödykkeet	2 105	1 062	Peruspääoma	3 137	3 137
Aineettomat oikeudet	2 105	1 062	Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	30	0
Aineelliset hyödykkeet	2 818	3 839	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-262	30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85	97	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	7 093	7 993
Koneet ja kalusto	2 590	2 960	VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskene	143	782	Poistoero	4 116	2 965
Sijoitukset	78	175	Vapaaeht. varaukset	2 976	5 028
Osakkeet ja osuudet	46	144	VIERAS PÄÄOMA	9 379	9 914
Muut lainasaamiset	32	32	Lyhytaikainen	9 379	9 914
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 376	15 998	Ostovelat	3 392	4 285
Saamiset	6 820	7 061	Muut velat	519	564
Lyhytaikaiset saamiset	6 820	7 061	Siirtovelat	5 468	5 065
Myyntisaamiset	5 427	6 141	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 377	21 074
Muut saamiset	804	839			
Siirtosaamiset	589	81	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Rahat ja pankkisaamiset	7 556	8 937	Omavaraisuusaste, %	51,6	53,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 377	21 074	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,6	14,3
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	-232	30
			Lainakanta 31.12.	0	0
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.	4 187	4 367
			Lainasaamiset 31.12.	32	32
			Current ratio	1,5	1,6
			Quick ratio	1,5	1,6 ⁶

Yhtymän lyhytaikainen maksuvalmius (Quick ratio) on hyvä 1,5 (2023: 1,6), mutta se on edelleen huonontunut hieman vuoteen 2023 verrattuna. Luvun suositusarvo

⁶ Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä), Lainakanta 31.12. = ei lainoja

Lainat ja vuokravastuut 31.12.=J.velkak.lainat+Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta+Lainat julk.yht.+Lainat muilta luotonantajilta+Vuokravastuut

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas ja Laina euroa/asukas -tunnuslukuja ei esitetä

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

21.2.2025

on 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaa täysin lyhytaikaisten velkojen määrän. Current ratio (maksuvalmius tilinpäätöshetkellä) on tyydyttävä/välttävä 1,5 (2023: 1,6 ja 2022: 2,2). Yhtymällä on enintään 4 miljoonan euron tililimiitti, jota ei ole toistaiseksi tarvittu. Yhtymä ei lain mukaan voi ottaa pitkäaikaista lainaa.

Vaikka yhtymän rahoitusasema on heikentynyt, omavaraisuusaste on edelleen tasolla erinomainen (> 50 %). Pitkäaikaisia lainoja ei ole, ja investointeja pystytään edelleen kattamaan aiemmin tehdyillä varauksilla. Lainasaamiset -erä koostuu potilasvakuutukseen liittyvästä vakuudesta.

1.10 Kokonaistulot ja menot

TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	68 895	Toimintakulut	68 871
Korkotuotot	179	Muut rahoituskulut	1
Muut rahoitustuotot	72		
Investoinnit		Investoinnit	
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	98	Investointimenot	1 460
Kokonaistulot yhteensä	69 244	Kokonaismenot yhteensä	70 331

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot

-1 087

Itseisarvo (Muut maksuvalmiuden muutokset ± Rahavarojen muutos)

-1 087

Hyvinvointiyhtymän kokonaistulot ja –menot –laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien ulkoiset tulot ja menot sekä rahoitustapahtumat.

21.2.2025

2 ISLAB-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

ISLAB-konserni muodostuu ISLAB hyvinvointiyhtymästä ja sen 100 % omistamasta tytäryhtiöstä IslabVerkko Oy:stä. IslabVerkko Oy on toiminut ns. kilpailluilla markkinoilla, ja tuottanut pienimuotoisesti klinisiä laboratoriopalveluita. Palvelutuotantoon ovat kuuluneet ensisijaisesti klinisen kemian ja laboratoriohematologian sekä klinisen mikrobiologian erikoisalojen diagnostiset tutkimukset ja näytteenottopalvelut. Esimerkiksi verikeskustoiminta ja verikeskustutkimukset eivät kuulu palveluvalikoimaan.

IslabVerkko Oy:n liikevaihto oli tilikaudella 535.975,21 euroa ja tilikauden tulokseksi muodostui 34.911,74 euroa. ISLAB-konsernin tulos on 1.199.203,32 euroa tappiollinen, koska konsernilaskelmassa ei huomioida tilinpäätössiirtoja.

IslabVerkko Oy:n ja ISLABin tuotannontekijät ovat olleet yhteiset. Henkilökunnan työnantajana toimii, ja tuotannosta, laadunvalvonnasta ja kaikesta tuotannon suunnittelusta vastaa ISLAB. IslabVerkko Oy maksaa suoraan palkkiota lisävastuusta muutamalle ISLABin henkilökuntaan kuuluvalla, IslabVerkko Oy:n palvelutuotannosta ja hallinnosta vastaavalle lääkäri-, tutkimus- ja hallintohenkilöstöön kuuluvalla henkilölle, mutta muutoin työnantajana toimii ISLAB. Kustannukset jaetaan kustannustenjakosopimukseen perustuen toteutumatietojen perusteella. Kustannustenjakolaskelmat hyväksytään kummankin osapuolen toimielimissä ennen maksatusta. Jakoperiaatteita on jouduttu historian aikana muuttamaan, mutta jatkuvuuden periaatteen mukaisesti jakoperiaatteita ei ole viimeisimpinä vuosina muutettu.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kustannustenjako on yhteensä n. 425.000 € (v. 2023: n. 465.000 €), josta arvonlisäveron osuus on n. 48.000 €. Erä on pienentynyt IslabVerkko Oy:n liikevaihdon vähenemisen vuoksi. Kustannustenjako on toteutettu jakamalla hyvinvointiyhtymän tuloslaskelman eristä osuus IslabVerkko Oy:lle liikevaihdon suhteessa. Sellaisia IslabVerkko Oy:n toimintaan liittymättömiä kuluja, jotka

21.2.2025

on pystytty teknisesti ja yksiselitteisesti erottamaan kokonaiskuluista, ei ole huomioitu jakolaskelmassa. ISLABissa arvonalisäverovähennystä sisältäviin eriin on lisätty yhtiön puolelle vero ko. erän yleisen verokannan mukaan, ja vastaava korjaus on tehty myös ISLABin vähennyslaskelmiin.

2.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty vain IslabVerkko Oy. Yhdistelemättömiä muita omistusyhteisöjä on 6 kpl, ja ne on listattu taseen liitetiedoissa luvussa 5.3.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut omistusyhteisöt		6
Yhteensä	1	6

2.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Hallintosäännön mukaan hyvinvointiyhtymän konsernijohtoon kuuluvat hallitus ja toimitusjohtaja. Hyvinvointiyhtymän hallitus edustaa yhtiössä osakkeenomistajaa, ja määrää joukostaan henkilön(/-t) edustamaan hallitusta esimerkiksi yhtiökokouksessa tai tekemään ns. yksimielisen osakkeenomistajien päätöksen.

Konserniohjaus on järjestetty hallitusedustuksella. IslabVerkko Oy:n kolmesta hallituksen jäsenestä puheenjohtaja ja yksi jäsenistä on myös emoyhtiön hallituksen jäseniä. Hyvinvointiyhtymän toimitusjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa, ja yhtiön toimitusjohtajana ja johtavana ylilääkärinä toimii ISLAB hyvinvointiyhtymän johtava ylilääkäri.

21.2.2025

Hyvinvointiyhtymällä on myös corporate governance -tyyppinen hyvä hallintotapa -ohje, jonka noudattamiseen tytäryhtiön hallituksenkin tulee sitoutua.

2.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Hyvinvointiyhtymä tilasi helmikuussa 2024 Frontia Asianajotoimisto Oy/Mika Pohjoselta lainsäädäntöselvityksen hyvinvointialuelain 131–132 § sekä hankintalain 15–16 § tulkinnoista hyvinvointiyhtymän osalta. Edellä mainittujen selvitysten lisäksi Pohjonen totesi, että määräysvallan käyttäjien antama tehtävä sidosyksikölle ei ole ulosmyyntiä. Tämän jälkeen hyvinvointiyhtymän ja sen jäsenten väliseen 23.12.2022 päivättyyn laboratoriotoiminnan palvelusopimukseen valmisteltiin liite ”Määräysvallan käyttäjien antamat tehtävät ISLABille”, jossa tarkennettiin varsinaisen sopimuksen kohdassa 4 kuvattuja omistajien hyvinvointiyhtymälle antamia tehtäviä. Mika Pohjoselta pyydettiin erillinen lausunto ko. liitteestä. Lausunnossaan Pohjonen totesi, että palvelusopimuksen liite määräysvallan käyttäjien antamista tehtävistä on hankintalain ja hyvinvointialueista annetun lain mukainen.

Kun konsernin koko myyntiä tarkasteltiin, todettiin, että valtaosa ISLAB-konsernin nykyisestä muille kuin omistajille tapahtuvasta myynnistä ei ole ulosmyyntiä, vaan kohdistuu joko ISLABin omistajien henkilöstön ja ISLABin oman henkilöstön työterveyshuoltoon, tai ne ovat hyvinvointialueiden lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä tai markkinapuutteen korjaamista. Niinpä ISLABissa päädyttiin hallituksen evästyksellä valmistelemaan erillisestä yhtiöstä luopumista.

IslabVerkko Oy:n yhtiökokous teki 22.11.2024 päätöksen yhtiön toiminnan keskeyttämisestä 1.1.2025 lukien toistaiseksi. Keskeyttäminen tulee todennäköisesti kestämään noin 1–2 vuotta, tai kunnes nähdään, tuleeko lainsäädännöstä jotain sellaisia uusia säädöksiä tai ilmaantuuko muita syitä, joiden vuoksi erillisen yhtiön toimintaa olisi tarpeen jatkaa.

21.2.2025

2.3.1 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuten edellisessä luvussa kuvattiin, ISLAB Verkko Oy:n toiminta on ajettu alas 1.1.2025 alkaen toistaiseksi. Muilta osin arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä noudattelee arviota hyvinvointiyhtymän tulevasta kehityksestä. Islab-Verkko Oy:ltä mahdollisesti siirtyneet asiakkaat ovat volyymiltään pieniä, ja ISLAB on sitoutunut tuottamaan satunnaisia laboratoriopalveluita vain lainsäädännön sallimissa rajoissa ja ulosmyyntirajat huomioiden.

2.3.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

ISLAB hyvinvointiyhtymän toimitusjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus IslabVerkko Oy:n hallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiön toimitusjohtaja raportoi yhtiön asioista säännöllisesti hallituksen kokouksessa ajankohtaiskatsausten yhteydessä. Yhtymän ja yhtiön toimitusjohtajien yhteistyö on saumatonta, ja yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja yksi jäsenistä on myös hyvinvointiyhtymän hallituksessa.

21.2.2025

2.3.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

(1000 €)	2024	2023
Toimintatuotot	69 431	69 953
Toimintakulut	-69 377	-69 430
Toimintakate	54	523
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	191	86
Muut rahoitustuotot	1	9
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	-1	-3
Vuosikate	245	614
Poistot ja avonlentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 275	-1 253
Arvonalentumiset	-162	-163
Tilikauden tulos	-1 193	-803
Tilikauden verot	-6	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 199	-803
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	100,1 %	100,8 %
Vuosikate/Poistot, %	17,0	43,3

7

7

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulu}$
Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$
Vuosikate euroa/asukas -tunnuslukua ei esitetä

21.2.2025

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1000 €)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	245	614
Tilikauden verot	-6	
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 460	-1 384
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 221	-771
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		-5 652
Muut maksuvalmiuden muutokset	-285	74
Rahoituksen rahavirta	-285	-5 577
Rahavarojen muutos	-1 506	-6 348
Rahavarat 31.12.	7 988	9 495
Rahavarat 1.1.	9 495	15 843
	-1 506	-6 348
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €	11 555	12 354
Investointien tulo-rahoitus, %	16,8	44,3
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys (pv)	41	49

⁸ Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta.

Investointien tulo-rahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$ = konsernilla ei ole lainoja

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$ = konsernilla ei ole lainoja

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

21.2.2025

Konsernitase ja sen tunnusluvut

€(1000 €)

VASTAAVAA 31.12.	2024	2023	VASTATTAVAA 31.12.	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 998	4 976	OMA PÄÄOMA	10 033	11 232
Aineettomat hyödykkeet	2 105	1 062	Peruspääoma	3 137	3 137
Aineettomat oikeudet	2 105	1 062	Edellisten kausien yli-/alijäämä	8 095	8 898
Aineelliset hyödykkeet	2 818	3 839	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 199	-803
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85	97	VIERAS PÄÄOMA	9 389	9 920
Koneet ja kalusto	2 590	2 960	Lyhytaikainen	9 389	9 920
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	143	782	Ostovelat	3 393	4 287
Sijoitukset	75	75	Muut velat	521	567
Osakkeet ja osuudet	44	75	Siirtovelat	5 475	5 065
Muut lainasaamiset	32		VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 422	21 152
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 424	16 176			
Saamiset	6 436	6 681			
Lyhytaikaiset saamiset	6 436	6 681			
Muut saamiset	804	841			
Siirtosaamiset	165	83			
Rahoitusarvopaperit	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	7 988	9 495			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 422	21 152			
TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,5	14,2			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6 896	8 095			
Lainakanta 31.12., 1000 €	*	*			
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	4 187	4 367			
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	31,96	31,96			
Konsernin henkilöstömäärä (ka.)	598	599			

9

⁹ Omavaraisuusaste, %=100 x (Oma pääoma+Vähemmistöosuus+Konsernireservi)/(Koko pääoma–Saadut ennakot)
 Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot
 Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä), Lainakanta 31.12. = ei lainoja
 Lainat ja vuokravastuut 31.12.=J.velkak.lainat + Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta + Lainat julk.yht.+ Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut
 Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas ja Laina euroa/asukas -tunnuslukuja ei esitetä
 Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset
 Konsernin henkilöstömäärä= keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

21.2.2025

2.1 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.1.1 Asiaa koskeva sääntely

Toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Hyvinvointialuelaki 119 §).

2.1.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Hyvinvointiyhtymän hallitus esittää tilikauden – 1.162.439,64 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Puretaan investointivarauksia yhteensä 2.051.574,72 euroa.
2. Tehdään em. investointeihin kohdistuva poistoeron lisäys 2.024.341,58 euroa.
3. Tehdään poistoeron vähennystä suunnitelman mukaan 873.563,14 euroa.
4. Tilikauden alijäämä - 261 643,36 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

2.1.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hyvinvointiyhtymän talous ei ole tasapainossa tilinpäätöksessä 2024. Vuosikate ei kata poistoja. Tilikauden tulos ei ole positiivinen, mutta tilinpäätösviennit pienentävät alijäämää.

Talousarvion 2025 yhteydessä on esitetty suunnitelma talouden tasapainottamisesta pitkällä aikavälillä. Esitettyjen tuottavuustoimien tavoitteena on, että taloussuunnittelukauden 2025–2028 jälkeen vuonna 2028 vuosikate riittää poistoihin. Tätä edesauttavat taloussuunnitelmakirjassa kuvatut lyhyen ja pitkän aikavälin sopeutustoimet sekä strategiaohjelmaan laaditut strategiset toimenpiteet.

21.2.2025

Strategiaohjelma on päivitetty vuodelle 2025, ja uuden strategiakauden suunnittelu aloitetaan keväällä 2025.

Mittavasta ja erityisesti vuoteen 2025 kohdistuvasta sopeutustarpeesta johtuen ylijäämätavoitteesta on väliaikaisesti luovuttu ja vuoden 2025 talousarvio on laadittu siten, että ylijäämä on >0. Tuottavuusohjelman vaikutuksesta tilikauden tuloksen olisi v. 2028 mahdollista jäädä maltillisesti ylijäämäiseksi. Keskeisenä työkaluna tuottavuustavoitteen toteutumisessa on yhdessä omistajien kanssa laadittu ISLAB-tasoinen palveluvalikoimasuunnitelma. Tavoitteena on mm. automaation ja volyymin hyödyntäminen analytiikkaa keskittämällä silloin, kun asiakastarve sen mahdollistaa.

Yhtymän perussopimuksen mukaan hinnoittelun tulee olla kustannusvastaavaa, joten hinnoittelua tulee voida korottaa maltillisesti vuosittain, mikäli strategia- ja tuottavuusohjelman mukaisilla suunnitelmallisilla tuotannon kehittämistoimenpiteillä ei muutoin saavuteta asetettua vuosikatetavoitetta.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024 esitettiin toimintasuunnitelmassa. Niiden toteutumista seurattiin kuukausittain johtoryhmässä. Pääosin tavoitteet toteutuivat hyvin, mutta tuloksellisuuden osalta tavoitetta jouduttiin muuttamaan talousarviomuutoksen yhteydessä. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa.

21.2.2025

	Mittari	TA 2024	Muutettu TA 2024	Toteuma	Sitovuus
Tulokseksellinen toiminta - Talous					
Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen	Tilikauden yli-/alijäämä	Ylijäämä vähintään talousarvion mukainen	Toteutuu talousarvion mukaisesti talousarviovuonna	Toteutui muutettua talousarviota paremmin	yhtymäkokous
Investointisuunnitelman pitävyys	Investointisuunnitelman	Kokonaissumma ei ylitä		Kokonaissumma ei ylitä	yhtymäkokous
Vuosikate riittää poistoihin	Vuosikate	Kattaa sumu-poistot viimeistään TP2027		Toimenpiteet etenevät, lisätoimia tarvitaan	hallitus
Kustannusten hallinta	Toimintakate	Toteutuu talousarvion mukaisesti		Toteutui muutettua talousarviota paremmin	hallitus
Lähellä asiakasta - Asiakas					
Asiakaskokemus on erinomainen					hallitus
* Henkilöasiakas (kum.)	NPS	> 75		79	
* terveydenhuollon asiakas		> 60		36	
* omistaja-asiakas		> 70		75	
Kilpailukykyiset palvelut - Tuotanto					
Palvelut ovat kilpailukykyisiä	Palveluverkko- ja tuotantosuunnitelman mukainen toiminta	Toimenpiteiden toteuttaminen		Toimenpiteet etenevät aikataulussa	hallitus
Huolehditaan kaikissa tilanteissa laadukkaasta ja asiakastarpeista vastaavasta analytiikasta ja luotettavasta asiantuntijuudesta	Virheellisten tulosten osuus	< 0,01 % vastatuista tuloksista		0,0014 %	hallitus
	Sairaalaboratorioiden vastausaika	Yli 90 % tuloksista vastattu 120 min kuluessa		Yli 90 % tuloksista vastattu (Q4/24)	hallitus
				Puijo 41 min	
				Joensuu 62 min	
Potilasvahinkoilmoitukset	< 10 kpl/ vuosi			1	hallitus
Houkutteleva ja hyvinvoiva osaajayhteisö - Henkilöstö					
Henkilöstön työhyvinvointi ja henkilöstökokemus paranee	Sairauspoissaolopäivät	< 15,6 kalenteripäivä/ hlö/ vuosi		17,3	hallitus
	NPS	> 20		-7 (Q4/24)	hallitus
ISLAB on houkutteleva työnantajaorganisaatio	Avoimien tehtävien ja virkojen täyttöaste ensimmäisellä hakukierroksella	90 %		45 %*	hallitus
Osaamisen varmistaminen omien sekä organisaation asettamien tavoitteiden mukaisesti	Täydennyskoulutuksiin osallistumisten määrä	80 % henkilöstöstä/ vuosi		78 %	hallitus
Innovatiivinen asiantuntijakumppani - Tutkimus ja opetus					
Teemme tieteellistä tutkimusta	Aloitetaan vähintään 2 uutta tutkimusta/vuosi	2		2	hallitus
Opiskelijaohjaus on laadukasta	Cles+ T	8,7		8,8	hallitus

Taulukko 9: Tavoitteiden toteutuminen 2024

*Kesä-joulukuu 2024.
Tietoa ei pystytty raportoimaan alkuvuodelta.

21.2.2025

Tuloksellisuus

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittäminen investointeihin pidemmällä aikavälillä eivät toteutuneet alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. 5.11.2024 pidetyssä yhtymäkokouksessa (§ 30) hyväksyttiin muutettu talousarvio ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024. Muutetun talousarvion toimintatulot olivat n. 2,8 miljoonaa euroa pienemmät alkuperäiseen talousarvioon nähden, ja tilikauden alijäämäksi ennakoitiin noin 1,2 miljoonaa euroa. Samalla kuitenkin muutetun talousarvion toimintamenot olivat noin 1 miljoonan alle alkuperäisen. Tuottavuusohjelman tavoite siirrettiin vuoteen 2028.

Yhtymän tilikauden tulosta voidaan kuitenkin pitää hyvänä saavutuksena: toimintakulut toteutuivat lopulta yli 2,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä ja 1,5 miljoonaa euroa alle lokakuussa muutetun talousarvion. Kysynnän lasku vaikutti osaltaan jonkin verran alentavasti materiaalikuluihin ja käyttökorvauskustannuksiin. Kysynnän lasku itsessään selittää kuitenkin vain pienen osan suotuisasta kustannuskehityksestä, koska merkittävä osa analytiikan kustannuksista ei vähene samassa suhteessa tuotantomäärän kanssa.

Aiemmin kuvattujen tuottavuustoimien lisäksi ja talouden prosessien osalta merkittävimpänä toimenpiteenä tavoitteiden saavuttamiseksi ja kustannustietouden lisäämiseksi otettiin vuonna 2024 käyttöön kustannuslaskentaohjelmisto hinnoittelun kustannusvastaavuuden varmistamiseksi. Ensimmäisiä raporteja on hyödynnetty vuoden 2025 hinnoittelussa ja tuottavuustoimien valmistelussa. Vuoden aikana on tehty strategian mukaisesti kannattavuusarviointia ja sen perusteella kotiutettu toimintoja ja siirretty niitä alihankintaan.

Suolistosyövän seulonta ISLABin palveluna laajeni kattamaan koko ISLAB alueen.

21.2.2025

Lähellä asiakasta

Vuonna 2024 potilasasiakaskokemuskyselyyn osallistui 10.670 asiakasta. Potilasasiakastyytyväisyydessä päästiin asetettuihin tavoitteisiin, ja tuloksissa alueelliset erot olivat pienentyneet vuoteen 2023 verrattuna (NPS vaihtelu potilasasiakas-NPS:ssä yksiköissä 71–82). Potilasasiakkaat voivat vastata asiakaskokemuskyselyyn ja antaa palautetta verkkosivujen, kyselytolppien QR-koodin kautta älypuhelimella tai paperipalautteena.

Asiakasryhmä	NPS-tavoite	2024	2023	2022
Omistajat	> 70	75	64	63
Th-ammattilaiset	> 60	36	48	42
Potilasasiakkaat	> 75	79	76	76

Taulukko 10: Asiakastyytyväisyys NPS 2022-2024

Asiakaskokemuksen parantamiseksi toteutettiin merkittäviä ja systemaattisia strategian mukaisia kehittämistoimia, jotka on kuvattu edellä kohdassa 1.3.3 Näytteenotto-, logistiikka- ja asiakaspalveluprosessien kehittäminen. Näiden lisäksi neuvontapalvelujen toimintaa vahvistettiin tavoitteen mukaisesti chatbot-palvelulla.

Myös omistaja-asiakkaiden osalta asiakastyytyväisyys oli NPS-mittarilla erinomaisella tasolla, nousi edellisvuodesta ja ylitti tavoitteet. Omistaja-asiakkaiden kanssa yhteistyö oli tiivistä ja omistaja-asiakaspäivä toteutettiin strategian mukaisesti.

Terveystieteiden ammattilaisten osalta tavoitetta ei saavutettu ja asiakastyytyväisyys laski edellisvuodesta. Korjaava palaute liittyi erityisesti huoliin omistajien kanssa sovituista muutoksista. Muutosten viestintä nousee jatkossakin erittäin tärkeään rooliin.

Ajantasaiseen, oikea-aikaiseen ja oikean kohderyhmän tavoittavaan viestintään kaikille asiakasryhmille kiinnitettiin entistä enemmän huomiota. Hyvinvointiyhtymä

21.2.2025

viesti mediatiedottein olennaisista muutoksista ja niiden suunnitelmista sekä lisäsi strategista viestintää.

Kilpailukykyiset palvelut

Hyvinvointiyhtymän perustehtävä on huolehtia kaikissa tilanteissa laadukkaasta ja asiakastarpeista vastaavasta analytiikasta ja luotettavasta asiantuntijuudesta. Tätä varmistivat laatujärjestelmän jatkuva ylläpito ja kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointiin, riittävyteen ja osaamiseen tähtäävät toimet. Tehdyt laite- ja tietojärjestelmäinvestoinnit turvaavat analytiikan ajantasaisuutta, luotettavuutta ja toimintavarmuutta. Lisäresurssia kohdennettiin tavoitellusti valmiuteen, varautumiseen ja riskienhallintaan. Mittareiden perusteella tulosten laatu on ollut edelleen erinomainen ja tavoitteet saavutettiin.

Analytiikan tuotantopaikkojen uudelleenjärjestely lähilaboratorioista sairaalalaboratorioihin on toteutunut vuosina 2023–2024 hyvinvointialueiden kanssa sovitun palveluverkko- ja tuotantosuunnitelman mukaisesti. Uudelleenjärjestelyä jatketaan edelleen tulevana vuosina. Tavoitteena on automaation ja volyymin hyödyntäminen analytiikkaa keskittämällä silloin, kun asiakastarve sen mahdollistaa. Toisena keskeisenä strategisena kehittämiskokonaisuutena jatkuu näytteenotto-, logistiikka- ja asiakaspalveluprosessin sujuvoittaminen ja yhtenäistäminen. Henkilöstömitoituksen valmistelu käynnistyi 2024 ja jatkuu 2025. Kustannustietoisuutta läpi organisaation asiakasorganisaatioille asti lisättiin mm. yhteisesti suunniteltujen tuottavuustoi-
mien sekä henkilöstöviestinnän, tavoitteiden asetannan, raportoinnin ja kustannuslaskennan avulla.

Houkutteleva osaajayhteisö

Hyvinvointiyhtymän strateginen tavoite on olla houkutteleva ja hyvinvoiva osaajayhteisö. Tavoitetta kohti edettiin vuoden 2024 aikana henkilöstön kehittämissuunnitelman sekä sitä tarkentavien teemakohtaisten suunnitelmien, kuten työsuojelun toimintaohjelman ja koulutussuunnitelman, mukaisesti.

21.2.2025

Vuonna 2024 ISLABissa kehitettiin johtamisosaamista esihenkilövalmennuksen ja -koulutuksen kautta; edistettiin työturvallisuuskulttuuria mm. siirtymällä nykyaikaiseen sähköiseen turvallisuushavaintojen ja poikkeamien ilmoitusjärjestelmään (Laatuporttiin); edistettiin henkilöstöviestintää ja yhteisöllisyyttä säännöllisillä viikkopalaverilla, yhteisillä esihenkilö- ja henkilöstötilaisuuksilla sekä aktiivisella tiedottamisella; edistettiin henkilöstökokemusta ja onnistumisten huomioimista valmistelemalla uusi palkitsemisohjelma; vahvistettiin henkilöstön osaamista mm. ottamalla käyttöön työntekijän ja esihenkilön perehdytysohjelmat sekä tarjoamalla laadukasta ISLAB-tasoista sisäistä koulutusta; edistettiin työhyvinvointia laatimalla työyksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat; sekä edistettiin ISLABin työnantajamielikuvaa rekrytointiprosessien kehittämisen ja some-näkyvyyden vahvistamisen kautta.

Kaikissa strategisissa tavoitteissa emme ole vielä maalissa. Esimerkiksi emme ole pysyneet parantamaan henkilöstökokemusta tavoitellulle tasolle (eNPS 20) tuloksen ollessa vuoden 2024 viimeisessä mittauksessa -7 (-13 vuonna 2023). Henkilöstökyselyjen tulosten perusteella henkilöstö edelleen kokee vaikutusmahdollisuutensa riittämättömiksi muutosten keskellä. Yhteistoiminnan, henkilöstön osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämiseksi on vielä tehtävää. Vuoden 2024 aikana henkilöstön kehittämis- ja vaikutusmahdollisuuksia parannettiin ottamalla käyttöön uusi aloitetoiminnan kanava. Aloitetoiminnan prosessia ja ohjeistusta myös korjattiin vuoden aikana kerättyjen kokemusten perusteella.

Sairauspoissaolopäiviä vuonna 2024 oli 17,3 kalenteripäivää/henkilö, mikä jatkoi edellisvuosien positiivista kehitystä vähenevissä sairauspoissaoloissa. Vuodelle 2024 asetettua tavoitetta (sairauspoissaolojen määrä enintään 15,6 kalenteripäivää per henkilö) ei kuitenkaan saavutettu. Sairauspoissaoloprosentissa vuodelle 2024 asetettu tavoite <4,8 % täyttyi, kun vuoden 2024 sairauspoissaoloprosentti oli 4,29 %. Sairauspoissaoloprosentti kuvaa sairaus- ja tapaturmapoissaolojen osuutta teoreettisesta säännöllisestä työajasta.

21.2.2025

Täydennyskoulutukseen osallistui 78 % henkilöstöstä tavoitteen ollessa 80 %. Vuonna 2023 vastaava luku oli 68 % eli täydennyskoulutukseen osallistumisen määrää on saatu kasvatettua tavoitteen mukaisesti. Koulutukseen osallistuneille kertyi keskimääräisesti 2 koulutuspäivää/henkilö. 17 % työntekijöistä osallistui täydennyskoulutukseen vähintään 18 tuntia/vuosi. Tavoite 30 % ei täytynyt, mutta saimme kasvatettua tätäkin määrää tavoitteen mukaisesti.

Kesä-joulukuun aikana rekrytointeja oli 22, joissa oli avoinna 31 tehtävää. Näistä tehtävistä täytettiin ensimmäisellä hakukierroksella 14 tehtävää, onnistumisprosentin ollessa 45 %. (Tammi-toukokuun ajalta rekrytointien ensimmäisen hakukierroksen onnistumisprosenttia ei pystytä raportoimaan.)

Henkilöstömitoitukseen liittyvä valmistelu käynnistyi syksyllä 2024 ja se jatkuu vuoden 2025 aikana.

ISLAB henkilöstökertomus 2024 kuvaa henkilöstön kehittämisen eteen tehtyä työtä yksityiskohtaisemmin.

Innovatiivinen asiantuntijakumppani

Tieteellisen tutkimustoiminnan ja opiskelijaohjauksen osalta asetetut tavoitteet saavutettiin. Uusina tutkimuksina ISLABissa aloitettiin väitöskirjaan johtava tutkimus "CPE-bakteerien molekyyli-epidemiologia Suomessa vuosina 2020–2024". Tätä tutkimusta toteutetaan yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Toinen uusi tutkimusavaus on "Kliiniset laboratoriot ja potilasturvallisuus – raportoidut ja päätetyt tapaukset Potilasvakuutuskeskuksesta".

Vuonna 2024 käytännönharjoittelussa oli 149 bioanalyttikko-opiskelijaa ja opiskelijaohjauksen laatua mittaavan Cles+t-mittarin tulos oli 8,83.

21.2.2025

Edistimme myös tavoitteen mukaisesti kliinisen kemian professuuria (UEF) tavoitteena laadukas opetus ja erikoistumiskoulutus, tutkimusprojektit ja julkaisutoiminta. Kliinisen kemian professori aloitti vuoden 2024 aikana UEF:lla ja sivuvirassa ISLAB:lla.

Strateginen kumppanuus HUS diagnostiikkakeskuksen kanssa jatkui tiiviinä. Asiantuntijayhteistyön lisäksi toteutetuilla yhteishankinnoilla saavutettiin myös merkittävää taloudellista hyötyä.

3.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion muutos

Hyvinvointiyhtymän talousarvio 2024 hyväksyttiin yhtymäkokouksessa joulukuussa 2023. Yhtymän toimintatuotot (alkuperäisessä talousarviossa 2024 yht. 72,3 miljoonaa euroa) muodostuvat lähes täysin myyntituotoista omistajille, ja lainsäädäntö rajoittaa merkittävästi yhtymän mahdollisuuksia lisätä myyntiä muulla tavalla. Omistajien kysynnän laskulla on suora vaikutus tulokertymään ja siten myös maksuvalmiuden turvaamiseen.

Alkuperäisen talousarvion tulokehys perustui omistajien taholta saadun viestin perusteella vuoden 2023 toimintavolyymiin 0 % kasvuennusteella sekä yhtymän oman tuotannon hinnoitteluun toteutettuun 1,5 % korotukseen vuonna 2023 käytettyihin tutkimusnimikkeisiin. Toimintasuunnitelmassa esitettiin toimintatuottojen toteutumiseksi merkittävänä riskinä, että laboratoriotutkimusten kysyntä laskee vuoteen 2023 nähden. Tulokertymään liittyvään riskiin varauduttiin mahdollisimman hyvällä ennakkoinnilla ja toisaalta tiukalla kulukurilla.

Laboratoriopalveluiden kysyntä lähti kesäkuusta 2024 ennakoitua nopeampaan ja voimakkaampaan laskuun, ja laskutahti kiihtyi edelleen loppuvuoden aikana.

21.2.2025

Tilikauden aikana ISLABissa jatkettiin jo vuonna 2023 aloitettuja tuottavuustoimia. Oli selvää, että vuodelle 2024 asetetun haastavan talousarvion toteutuminen edellytti sitoutumista sovittujen toimenpiteiden toteuttamiseen suunnitellussa aikataulussa. Sopeuttamistoimien avulla pyrittiin vahvaan kustannusten hallintaan ja sitä kautta hintavakauteen. Analytiikan keskittäminen vähensi huoltokustannusten kasvua sekä laitehankintojen tarvetta. Kysynnän lasku oli kuitenkin niin voimakasta ja nopeaa, että muutoksista saatavat säästöt eivät realisoituneet tarpeeksi nopeasti.

Syksyllä jouduttiinkin toteamaan, että useista merkittävistä säästötoimista ja toiminnallisista muutoksista huolimatta tulokertymän laskuun ei pystytty täysimääräisesti vastaamaan tarpeeksi nopeasti ISLABin omilla toimenpiteillä. Tämän vuoksi ylimääräinen yhtymäkokous päätti talousarviomuutoksesta marraskuussa 2024. Lisäksi omistajien kanssa pidettiin ylimääräinen omistajakokous uusista rakenteellisista muutoksista ja sopeutusohjelmasta vuodelle 2025. Muutetun talousarvion toimintatulot olivat n. 2,7 miljoonaa euroa pienemmät kuin alkuperäisessä talousarviossa, ja samalla myös menoarviota pienennettiin noin 1 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämäksi ennakoitiin noin 1,2 miljoonaa euroa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti, vaan jäivät noin 1 % (n. 700.000 euroa) pienemmiksi vielä muutetusta talousarviostakin. Suoritteiden kokonaismäärä oli lopulta lähes 6 % edellisvuotta alempi. Sama ilmiö näkyy muuallakin Suomessa, eikä kyse ole pelkästään hyvinvointialueiden säästöistä. Taustalla on hyvinvointialueiden tavoite lisätä vaikuttavuutta mm. päällekkäisiä tutkimuksia vähentämällä ja tutkimuspaketteja tarkastelemalla, eli tähtäimessä on pysyvämpi muutos.

Tuotot muodostuvat pääosin analytiikan, näytteenoton ja verituotteiden myyntituotoista. Myyntituotoista n. 97 % on myyntiä omistajille, ja n. 3 % omistajien ISLABille määräämistä muista tehtävistä ja alueellisesta markkinapuutteen

21.2.2025

korjaamisesta. Liikevaihdosta 0,01 % on myyntiä ulkoisille asiakkaille (eriytetty tuloslaskelma on esitetty kohdassa 6.1). Muita tuottoja (0,6 % toimintatuotoista) ovat mm. opetuksesta ja viranomaistoiminnan hoitamisesta saatavat korvaukset sekä työterveyshuollon- ja koulutuskorvaus.

Talousarvion toteutumisen kannalta on merkittävää huomata, että vaikka alkuperäisen talousarvion tuottotavoitteeseen ei päästy, tavoite kustannustenhallinnasta toteutui.

Talousarviomuutosta hyväksyttäessä tammi-lokakuun toimintakulujen kumulatiivinen kertymä oli lukuisista säästötoimista huolimatta vielä lähes miljoona euroa suurempi kuin vastaavana aikana vuonna 2023. Loppuvuonna toimenpiteet alkoivat toden teolla vaikuttaa, ja marras-joulukuussa toimintakulut olivatkin lähes miljoona euroa pienemmät kuin edellisvuonna.

Muun muassa tämän ansiosta tilikauden alijäämä muodostui huomattavasti paremmaksi kuin mitä muutetussa talousarviossa odotettiin. Toimintakulut toteutuivat yli 2,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä ja 1,5 miljoona euroa alle lokakuussa yhtymäkokouksen päätöksellä muutetun talousarvion. Vuoteen 2023 verrattuna toimintakulut olivat 0,05 % pienemmät. Kysynnän lasku vaikutti osaltaan jonkin verran alentavasti materiaalikuluihin ja käyttökorvauskustannuksiin. Kysynnän lasku itsessään selittää kuitenkin vain pienen osan suotuisasta kustannuskehityksestä, koska merkittävä osa analytiikan kustannuksista ei vähene samassa suhteessa tuotantomäärän kanssa.

Talousarvio laadittiin erittäin tiukaksi, eikä se sisältänyt yllättävien menojen mahdollisuutta, joten tulos on vaatinut hyvin tiukkaa kulukuria ja suunnitelmallisuutta, minkä hallinnasta kiitos kuuluu aluelaboratorioiden henkilöstölle.

21.2.2025

Toimintakulut jakautuvat henkilöstökuluihin 43,2 % (2023: 42,6 %), palvelujen ostoihin 24,2 % (2023: 24,0 %), aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 20,4 % (2023: 21,3 %) ja muihin toimintakuluihin 12,2 % (2023: 12,1 %). Henkilöstökulut jäivät n. 2 % alle muutetun talousarvion, ja henkilöstömäärä väheni 11 henkilöä verrattuna edellisvuoteen (poikkileikkaustilanne 31.12.). Henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2023 verrattuna vain noin 1,4 %, vaikka VES/TES-korotukset olivat noin 4,5 %.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen määrä väheni vuodesta 2023 n. 4,2 %. Palvelujen ostojen määrä kasvoi n. 0,8 % ja muut toimintakulut n. 0,6 % edellisvuoteen verrattuna (tämä erä sisältää mm. vuokratulot sekä merkittävät analysointien käyttökorkauskulut).

Ulkoiset erät	TP 2023	TA 2024	MUUTETTU TA 2024	Toteuma	Poikkeama (TOT- Muutettu TA)	Poikkeama %
Toimintatuotot	69 399 945	72 313 748	69 589 200	68 895 075	-694 125	-1 %
Myyntituotot	68 995 037	71 978 748	69 229 200	68 479 627	-749 573	-1 %
Tuet ja avustukset	187 185	151 000	150 000	193 599	43 599	29 %
Muut toimintatuotot	217 723	184 000	210 000	221 849	11 849	6 %
Toimintakulut	-68 903 508	-71 418 132	-70 381 955	-68 870 524	1 511 431	-2 %
Henkilöstökulut	-29 371 472	-31 190 112	-30 400 001	-29 768 045	631 956	-2 %
Palkat ja palkkiot	-24 371 248	-26 015 607	-25 380 439	-24 924 552	455 887	-2 %
Henkilösivukulut	-5 000 224	-5 174 504	-5 019 561	-4 843 492	176 069	-4 %
Eläkekulut	-4 116 298	-4 422 653	-4 278 548	-4 226 822	51 726	-1 %
Muut henkilösivukulut	-883 926	-751 851	-741 013	-616 670	124 343	-17 %
Palvelujen ostot	-16 525 401	-16 985 888	-16 855 450	-16 660 967	194 483	-1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 664 344	-15 049 964	-14 726 504	-14 049 822	676 682	-5 %
Muut toimintakulut	-8 342 291	-8 192 168	-8 400 000	-8 391 690	8 310	0 %
Toimintakate	496 437	895 616	-792 755	24 551	817 306	-103 %
Rahoitustuotot ja -kulut	87 911	26 626	223 626	250 634	27 008	12 %
Korkotuotot	82 800	50 000	180 000	179 366	-634	0 %
Muut rahoitustuotot	8 526	8 000	75 000	72 386	-2 614	-3 %
Muut rahoituskulut	-3 415	-31 374	-31 374	-1 118	30 256	-96 %
Vuosikate	584 348	922 242	-569 129	275 185	844 314	-148 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 416 781	-1 348 625	-1 400 000	-1 437 625	-37 625	3 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 253 448	-1 348 625	-1 400 000	-1 275 339	124 661	-9 %
Arvonalentumiset	-163 333	0	0	-162 286	-162 286	
Tilikauden tulos	-832 433	-426 383	-1 969 129	-1 162 440	806 689	-41 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-642 737	700 000	767 000	-1 150 778	-1 917 778	-250 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 504 778	0	0	2 051 575	2 051 575	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	29 609	273 617	-1 202 129	-261 643	940 485	-78 %

Taulukko 11: Tuloslaskelman toteutuminen 2024

21.2.2025

Poistojen määrä kasvoi hieman vuonna 2024. Viimeisen viiden vuoden aikana on toteutettu merkittäviä kehittämis- ja uusimisinvestointeja, joten poistojen määrä on vielä suuri. Muutamia laitteita jouduttiin myös kirjaamaan alas ennakoitua aikaisemmin laitteiden tultua käyttöikänsä päähän poistoaikaa nopeammin.

3.1 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSA	TP 2023	TA 2024	TA 2024	
			muutosten jälk.	TP 2024
Laiteinvestoinnit	666 146	769 000	717 000	630 155
Tuotantohankkeet	42 590	400 000	400 000	75 350
Tilahankkeet	53 030	100 000	100 000	12 169
Digitalisaatiohankkeet	622 452	517 000	517 000	742 002
Osakkeet ja osuudet	0			
INVESTOINTIMENOT	1 384 218	1 786 000	1 734 000	1 459 675
INVESTOINTITULOT				

Taulukko 12: Investointien toteutuminen hankeryhmittäin 2024

Investointeihin käytettiin vuonna 2024 vajaa 300.000 euroa vähemmän kuin oli suunniteltu. Osa peruuntuneista hankinnoista on siirtynyt seuraavalle vuodelle tai ne ovat toteutuneet ennakoitua pienemmillä kustannuksilla, jolloin hankintahinta on kirjattu käyttötalouteen. Investointitarvetta arvioidaan aina uudelleen ennen hyväksytyn hankkeen käynnistämistä strategian ja tuottavuuden näkökulmasta, ja joidenkin kohdalla on todettu myös käyttötarpeen muuttuneen vuoden aikana.

Toteutuneet investoinnit ovat kustannuksiltaan painottuneet digitalisaatiohankkeisiin, joista toiminnallisesti ja strategisilta tavoitteiltaan merkittävimpiä ovat olleet jo aiempina vuosina aloitetut uudistetun laboratoriotietojärjestelmän ja verikeskusohjelmiston käyttöönotot, sekä asianhallintaan, kustannuslaskentaan ja tiedolla johtamiseen liittyvät ohjelmistot.

21.2.2025

3.2 Rahoitusosan toteutuminen

1000 €	TA 2024	TA 2024 muutosten jälk.	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate ±	922	-569	275	844	-70 %
	922	-569	275	844	-70 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot -	-1 786	-1 734	-1 460	274	-18 %
Pysyvien vastaavien luovutustulot +			98		
	-1 786	-1 734	-1 362	372	-24 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-864	-2 303	-1 087	1 216	26 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset			-294	-294	
Saamisten muutos ±			242	242	
Korottomien velkojen muutos ±			-535	-535	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA ±			-294	-294	
RAHAVAROJEN MUUTOS ±	-864	-2 303	-1 381	922	60 %
Rahavarat 31.12.			7 556		
Rahavarat 1.1.			8 937		
RAHAVAROJEN MUUTOS ±			-1 381		

Taulukko 13: Rahoituslaskelman toteutuminen 2024

Rahoituslaskelma toteutui paremmin kuin muutetussa talousarviossa ennakoitiin, mutta rahavarojen muutos on alijäämän takia negatiivinen. Tuotannon vähenemisestä ja kustannusten noususta johtuva maksuvalmiuden kehitys on tunnistettu merkittäväksi riskiksi. Kustannustietoisuus ja tiedolla johtaminen on nostettu yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi. Näitä tuetaan mm. kustannuslaskennan ja raportointimenettelyiden parantamisella. Pysyvien vastaavien luovutustulo -erä on kerta-luonteinen IslabVerkko Oy:n palauttama sijoitettu vapaa oma pääoma.

21.2.2025

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma

	2024		2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	68 479 627,29		68 995 037,41	
Tuet ja avustukset	193 598,81		187 184,71	
Muut toimintatuotot	<u>221 849,00</u>	68 895 075,10	<u>217 722,99</u>	69 399 945,11
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-29 768 044,84		-29 371 472,31	
Palkat ja palkkiot	-24 924 552,43		-24 371 248,26	
Henkilösivukulut	-4 843 492,41		-5 000 224,05	
Eläkekulut	-4 226 822,05		-4 116 297,56	
Muut henkilösivukulut	-616 670,36		-883 926,49	
Palvelujen ostot	-16 660 966,65		-16 525 401,06	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 049 821,97		-14 664 343,84	
Muut toimintakulut	<u>-8 391 690,16</u>	-68 870 523,62	<u>-8 342 290,67</u>	-68 903 507,88
Toimintakate		24 551,48		496 437,23
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	179 365,54		82 800,43	
Muut rahoitustuotot	72 385,80		8 525,69	
Muut rahoituskulut	<u>-1 117,59</u>	250 633,75	<u>-3 415,13</u>	87 910,99
Vuosikate		275 185,23		584 348,22
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 275 338,60		-1 253 447,51	
Arvonalentumiset	<u>-162 286,27</u>	-1 437 624,87	<u>-163 333,34</u>	-1 416 780,85
Tilikauden tulos		-1 162 439,64		-832 432,63
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-1 150 778,44		-642 736,90
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>2 051 574,72</u>		<u>1 504 778,13</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-261 643,36		29 608,60

21.2.2025

4.2 Rahoituslaskelma

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	275 185,23		584 348,22	
Tulorahoituksen korjauserät		275 185,23		584 348,22
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 459 675,34		-1 384 217,95	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	97 500,00	-1 362 175,34		-1 384 217,95
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 086 990,11		-799 869,73
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset				-5 651 550,41
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	241 597,13		730 180,83	
Korottomien velkojen muutos	-535 468,71	-293 871,58	-461 839,85	268 340,98
Rahoituksen rahavirta		-293 871,58		-5 383 209,43
Rahavarojen muutos		-1 380 861,69		-6 183 079,16
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 556 340,64		8 937 202,33	
Rahavarat 1.1.	8 937 202,33	-1 380 861,69	15 120 281,49	-6 183 079,16

21.2.2025

4.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 000 579,34	5 076 028,87
Aineettomat hyödykkeet	2 104 533,07	1 061 939,24
Aineettomat oikeudet	2 104 533,07	1 061 939,24
Aineelliset hyödykkeet	2 818 081,74	3 838 625,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85 153,84	96 635,20
Koneet ja kalusto	2 589 528,33	2 959 639,49
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	143 399,57	782 350,41
Sijoitukset	77 964,53	175 464,53
Osakkeet ja osuudet	46 003,00	143 503,00
Muut lainasaamiset	31 961,53	31 961,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 375 978,89	15 998 437,71
Saamiset	6 819 638,25	7 061 235,38
Lyhytaikaiset saamiset	6 819 638,25	7 061 235,38
Myyntisaamiset	5 426 922,52	6 141 228,57
Muut saamiset	804 190,15	839 466,76
Siirtosaamiset	588 525,58	80 540,05
Rahat ja pankkisaamiset	7 556 340,64	8 937 202,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 376 558,23	21 074 466,58
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	2 905 353,54	3 166 996,90
Peruspääoma	3 137 388,30	3 137 388,30
Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	29 608,60	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-261 643,36	29 608,60
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	7 092 653,57	7 993 449,85
Poistoero	4 116 175,39	2 965 396,95
Vapaaeht. varaukset	2 976 478,18	5 028 052,90
VIERAS PÄÄOMA	9 378 551,12	9 914 019,83
Pitkäaikainen		
Lyhytaikainen	9 378 551,12	9 914 019,83
Ostovelat	3 391 665,57	4 285 260,00
Muut velat	518 849,17	564 123,33
Siirtovelat	5 468 036,38	5 064 636,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 376 558,23	21 074 466,58

21.2.2025

4.4 Konsernilaskelmat

4.4.1 Konsernituloslaskelma

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Toimintatuotot		69 431 050,31		69 953 356,95
Toimintakulut		<u>-69 377 331,98</u>		<u>-69 430 395,59</u>
Toimintakate		53 718,33		522 961,36
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	191 299,92		85 627,70	
Muut rahoitustuotot	710,38		8 525,69	
Korkokulut	-12,08		-4,51	
Muut rahoituskulut	<u>-1 117,59</u>	190 880,63	<u>-3 415,13</u>	90 733,75
Vuosikate		244 598,96		613 695,11
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poisto	-1 275 338,60		-1 253 447,51	
Arvonalentumiset	<u>-162 286,27</u>	-1 437 624,87	<u>-163 333,34</u>	-1 416 780,85
Tilikauden tulos		-1 193 025,91		-803 085,74
Tilikauden verot		<u>-6 177,41</u>		<u>-38,32</u>
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-1 199 203,32		-803 124,06

21.2.2025

4.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	244 599		613 695	
Tilikauden verot	-6 177		-38	
	<u>238 422</u>	238 422	<u>613 657</u>	613 657
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 459 675		-1 384 218	
Pysyvien vastaavien luovutustulot		<u>-1 459 675</u>		<u>-1 384 218</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 221 254		-770 561
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset				-5 651 550
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	245 088		540 479	
Korottomien velkojen muutos	<u>-530 325</u>	<u>-285 237</u>	<u>-466 327</u>	<u>74 153</u>
Rahoituksen rahavirta		-285 237		-5 577 397
Rahavarojen muutos		-1 506 491		-6 347 958
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 988 412		9 494 903	
Rahavarat 1.1.	<u>9 494 903</u>	-1 506 491	<u>15 842 861</u>	-6 347 958

21.2.2025

4.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 998 079,34	4 976 028,87
Aineettomat hyödykkeet	2 104 533,07	1 061 939,24
Aineettomat oikeudet	2 104 533,07	1 061 939,24
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	2 818 081,74	3 838 625,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85 153,84	96 635,20
Koneet ja kalusto	2 589 528,33	2 959 639,49
Ennakkomaksut ja keskene	143 399,57	782 350,41
Sijoitukset	75 464,53	75 464,53
Osakkeet ja osuudet	43 503,00	43 503,00
Muut lainasaamiset	31 961,53	31 961,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 424 103,43	16 175 682,35
Saamiset	6 435 691,14	6 680 779,44
Lyhytaik. saamiset	6 435 691,14	6 680 779,44
Myyntisaamiset	5 466 831,91	5 757 004,62
Muut saamiset	804 190,15	840 757,68
Siirtosaamiset	164 669,08	83 017,14
Rahat ja pankkisaamiset	7 988 412,29	9 494 902,91
	VASTAAVAA	VASTAAVAA
	YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
	19 422 182,77	21 151 711,22
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	10 032 918,85	11 232 122,17
Peruspääoma	3 137 388,30	3 137 388,30
Edellisten kausien yli-/alijäämä	8 094 733,87	8 897 857,93
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 199 203,32	-803 124,06
VIERAS PÄÄOMA	9 389 263,92	9 919 589,05
Lyhytaikainen	9 389 263,92	9 919 589,05
Ostovelat	3 392 948,03	4 287 024,15
Muut velat	520 969,32	567 166,19
Siirtovelat	5 475 346,57	5 065 398,71
	VASTATTAVAA	VASTATTAVAA
	YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
	19 422 182,77	21 151 711,22

21.2.2025

5 LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Poistoperusteet ja hallituksen päättämät hyödykekohtaiset poistoajat on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa "Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista". Poistosuunnitelmassa olevia hyödykekohtaisia poistoajkoja ei muutettu hyvinvointiyhtymään siirryttäessä.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla, mikäli niitä on. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi koneiden ja laitteiden hankintamenoihin on tehty arvonalentumiskirjauksia 162.286,27 euroa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoön.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on kirjattu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

21.2.2025

Tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen esittämistapa

Vuodet 2024 ja 2023 ovat vertailukelpoisia keskenään. Mahdolliset muutokset tilinpäätöksen esittämistapaan on mainittu liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisönä IslabVerkko Oy, jonka omistus on 100 %. IslabVerkko Oy:n toiminta on alkanut 1.1.2019. Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin hyvinvointiyhtymän tilinpäätöksessä. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat sekä keskinäinen omistus on eliminoitu.

Hyvinvointiyhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Muut lisätiedot

IslabVerkko Oy:n yhtiökokous on tehnyt 22.11.2024 päätöksen yhtiön toiminnan keskeyttämisestä 1.1.2025 lukien toistaiseksi. Yhtiön omistaja ISLAB hyvinvointiyhtymä teki 10.12.2024 osakkeenomistajan yksimielisen päätöksen, jonka mukaan sen kokonaan omistaman yhtiön varoja jaettiin ISLABille Osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n mukaisesti osinkona 71 675,42 €. Myös sijoitetun vapaan pääoman (SVOP)-rahasto 97 500,00 € palautettiin ISLABille.

21.2.2025

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot¹⁰

Liitetieto 6) Toimintatuottojen erittely

Toimintatuotot	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Omistajat	66 433 464	67 001 450	66 433 464	67 001 450
Myyntituotot määräysvallan käyttäjien määräämistä tehtävistä ¹	1 912 379	1 916 185	2 378 895	2 408 257
Alueellinen markkinapuuheen korjaaminen ¹	124 143	54 246	124 309	54 289
Ulosmyynti	9 642	23 156	78 933	84 453
Tuet ja avustukset	193 599	187 185	193 599	187 185
Opetus (yleiskatteellinen EVO) ²	85 648	84 613	85 648	84 613
Viranomaistoiminta ³	128 001	128 001	128 001	128 001
Muut toimintatuotot	8 200	5 109	8 200	5 109
Toimintatuotot yhteensä	68 895 075	69 399 945	69 431 050	69 953 357

¹ Laskentatavan muutos aikaisempiin vuosiin nähden. Tp2023 muutettu vastaavasti. Lainsäädännöllinen selvitys Frontia Asianajotoimisto Oy 29.2.2024 ja 2.5.2024. (Liitetietosite 6 a)

² Opetuksesta saatava korvaus katetaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen STM:ltä saamasta lääketieteen koulutuskorvauksesta. Sopimus 30.1.2024 PSHVA/UEF/ISLAB. (Liitetietosite 6 b)

³ Jäsenet ja hyvinvointiyhtymä ovat laboratoriotoinnin palvelusopimuksessa sopineet jäsenten lakisääteisiin velvollisuuksiin liittyvän laboratoriotoinnin tuottamisesta (viranomaistoiminta). (Liitetietosite 6 c)

Liitetieto 10) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Käyttöomaisuuden aktivointiraja on 10.000 euroa (alv 0 %). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden koko hankintamenoista hallituksen hyödykeryhmäkohtaisesti määrittämän poistoajan mukaan (26.5.2023, 55 §). Yhtymäkokouksen hyväksymä poistomenetelmä (12.5.2023, 8 §) on kaikissa hyödykeryhmissä tasapoisto. Ennen vuotta 2023 alkaneisiin poistoihin sovelletaan liikelaitoskuntayhtymän mukaista poistosuunnitelmaa, joka vastaa poistoaikojen ja -menetelmien osalta nykyistä suunnitelmaa.

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Kehittämismenot	2-5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot	2-5 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserämenot	5-10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2-10 vuotta

¹⁰ Liitetietojen numeroinnissa viitataan Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeeseen hyvinvointialueen tilinpäätöksen liitetiedoista 2022. Liitetietositteiden numerointi vastaa liitetiedon numeroa.

21.2.2025

Liitetieto 10 jatkuu

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat	10-15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Sairaala-, terveydenhuolto yms. Laitteet	5-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Tietokonelaitteet	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta
Arvo ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Liitetieto 13) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	HVY 2024	HVY 2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	71 675	
<i>Yhteensä</i>	<i>71 675</i>	

ISLAB hyvinvointiyhtymä teki 10.12.2024 osakkeenomistajan yksimielisen päätöksen, jonka mukaan sen kokonaan omistaman yhtiön IslabVerkko Oy:n varoja jaettiin Osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n mukaisesti osinkona 71 675,42 €. Taustalla on IslabVerkko Oy:n yhtiökokouksen päätös keskeyttää yhtiön toiminta 1.1.2025 lukien toistaiseksi. Yhtiö pidetään ensi vaiheessa ns. pöytälaatikkoyhtiönä.

Liitetieto 14) Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutokset

Poistoeron muutos	HVY 2024	HVY 2023
Poistoeron lisäys	-2 024 342	-1 317 161
Poistoeron vähennys	873 563	674 424
<i>Poistoeron muutos yhteensä</i>	<i>-1 150 778</i>	<i>-642 737</i>

Vapaaehtoiset varaukset	HVY 2024	HVY 2023
Investointivarausten vähennys	2 051 575	1 504 778
<i>Investointivarausten muutos yhteensä</i>	<i>2 051 575</i>	<i>1 504 778</i>

Investointivarauksia on purettu "Kertynyt poistoero"-tilille, ja kertynyttä poistoeroa on vastaavasti vähennetty ao. hankkeista tehtyjä sumu-poistoja vastaavilla summilla. Poistoeroon ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

21.2.2025

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

A. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 16) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Tietokone-ohjelmistot	Muut kiinteät rak. ja laitteet	Muut koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä €
	1005	1050	1170	1195	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 061 939	96 635	2 959 639	782 350	4 900 564
Lisäykset tilikauden aikana	1 374 102		724 524		2 098 626
Vähennykset tilikauden aikana				638 951	638 951
Tilikauden poistot	331 509	11 481	932 349		1 275 339
Arvonlennukset ja niiden palautukset			162 286		162 286
<i>Poistamaton hankintameno 31.12.</i>	<i>2 104 533</i>	<i>85 154</i>	<i>2 589 528</i>	<i>143 400</i>	<i>4 922 615</i>

Sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä €	Saamiset konserniyht.	Yhteensä €
Hankintameno 1.1.	100 000	43 503	143 503	31 962	31 962
Vähennykset	97 500				
Hankintameno 31.12.	2 500	43 503	46 003	31 962	31 962
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>2 500</i>	<i>43 503</i>	<i>46 003</i>	<i>31 962</i>	<i>31 962</i>

ISLAB hyvinvointiyhtymä teki 10.12.2024 osakkeenomistajan yksimielisen päätöksen, jonka mukaan sen kokonaan omistaman yhtiön IslabVerkko Oy:n taseessa oleva sijoitetun vapaan pääoman (SVOP)- rahasto 97 500,00 € palautettiin ISLABille.

Liitetieto 17) Omistukset muissa yhteisöissä

Tytär-yhtiöt	Kotipaikka	Omistus-osuus
IslabVerkko Oy	Kuopio	100,00 %
Osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on 100 %		

Hyvinvointiyhtymän 100% omistaman IslabVerkko Oy:n yhtiökokous on 22.11.2024 tehnyt päätöksen yhtiön toiminnan keskeyttämisestä 1.1.2025 lukien toistaiseksi. Muutosilmoitus on tehty Verohallinnolle, ja yhtiö on poistettu ennakkoperintä-, työnantaja- sekä alv-rekistereistä 31.12.2024 lukien. Keskeyttäminen tulee todennäköisesti kestämaan noin 1–2 vuotta, tai kunnes nähdään, tuleeko lainsäädännöstä jotain sellaisia uusia säädöksiä tai ilmaantuuko muita syitä, joiden vuoksi yhtiön toiminta käynnistettäisiin uudelleen.

21.2.2025

Liitetieto 17 jatkuu

Muut yhteisöt	Kotipaikka
Istekki Oy	Kuopio
Sansia Oy	Kuopio
Kuntien Tiera Oy	Helsinki
Servica Oy	Kuopio
Monetra Pohjois-Savo Oy	Kuopio
Sakupe Oy	Siilinjärvi
Osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on kaikissa yhtiöissä alle 1/5	

Hyvinvointiyhtymä omistaa 20 kpl Istekki Oy:n (y-tunnus 2292633-0, kotipaikka Kuopio) A-sarjan osakkeita nimellisarvoltaan 1.000 euroa, yhden (1) kappaleen IS-Hankinta Oy:n (y-tunnus 2364760-8, kotipaikka Kuopio) A-sarjan osakkeita nimellisarvoltaan 2.000 euroa, 8 kpl Servica Oy:n (y-tunnus 2947618-4, kotipaikka Kuopio) osakkeita nimellisarvoltaan 2.500 euroa, 10 kpl Monetra Pohjois-Savo Oy:n (y-tunnus 2054342-4, kotipaikka Kuopio) osakkeita nimellisarvoltaan 100 euroa, yhden (1) Kuntien Tiera Oy:n (y-tunnus 2362180-3, kotipaikka Helsinki) osakkeen nimellisarvoltaan 3 euroa sekä yhden (1) Sakupe Oy:n (y-tunnus 0171338-7) osakkeen nimellisarvoltaan 500 euroa. Osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on kaikissa osakkuusyhtiöissä alle 1/5.

Liitetieto 21) Saamisten erittely

Saamisten erittely	HVY 2024	HVY 2023
	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset ¹		464 702
Siirtosaamiset ¹	424 941	
<i>Yhteensä</i>	<i>424 941</i>	<i>464 702</i>
Saamiset omistajilta		
Myyntisaamiset	5 272 096	5 523 616
Lainasaamiset	31 962	31 962
Siirtosaamiset		17 569
<i>Yhteensä</i>	<i>5 304 058</i>	<i>5 573 146</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	206	191
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	16 000	
<i>Yhteensä</i>	<i>16 206</i>	<i>191</i>
Saamiset yhteensä	5 745 205	6 038 039

Esitystapa muuttunut vastaamaan yleisohjetta.

¹ Kustannustenjakoa tilikaudelta, IslabVerkko Oy, myyntisaamiset-tilillä

21.2.2025

Liitetieto 22) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Menoennakot	105 933	23 660	105 933	23 660
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>482 592</i>	<i>56 880</i>	<i>58 736</i>	<i>59 357</i>
Kustannustenjako IslabVerkko Oy	424 941			
Muut tulojäämät	57 651	56 880	58 736	59 357
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>588 526</i>	<i>80 540</i>	<i>164 669</i>	<i>83 017</i>

Esitystapa muuttunut vastaamaan yleisohjetta.

B. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 23) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Peruspääoma 1.1.	3 137 388	3 137 388	3 137 388	3 137 388
Peruspääoma 31.12.	3 137 388	3 137 388	3 137 388	3 137 388
Voitonjako kuntayhtymän jäsenille				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	29 609	0	8 094 734	8 897 858
Tilikauden yli/alijäämä	-261 643	29 609	-1 199 203	-803 124
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>2 905 354</i>	<i>3 166 997</i>	<i>10 032 919</i>	<i>11 232 122</i>

Konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämään on lisätty investointivaraukset ja poistoero.

V. 2022 tilinpäätöksessä ISLAB hyvinvointiyhtymän edeltäjän, Itä-Suomen laboratorokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän purkuhetken 31.12.2022 klo 23.59 mukaiset varat ja velat jaettiin purkusopimuksen mukaan jäsenosuuksien mukaisesti jäsenyhteisöille. Tästä johtuen v. 2023 avaustaseessa ei ole edellisten tilikausien yli-/alijäämää.

Liitetieto 23 jatkuu

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	HVY 2024	HVY 2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12. ¹	29 609	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-261 643	29 609
Kertynyt poistoero 31.12.	4 116 175	2 965 397
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	2 976 478	5 028 053
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>6 860 619</i>	<i>8 023 058</i>

¹ V. 2023: Edellisten tilikausien ylijäämä on jaettu jäsenille LLKY:n purkamisen yhteydessä

21.2.2025

Liitetieto 23 jatkuu

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Jäsen	€	%
Etelä-Savon hyvinvointialue	494 048,87	15,75
Pohjois-Savon hyvinvointialue	2 094 693,33	66,77
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	548 646,10	17,49
<i>Peruspääoma yhteensä</i>	<i>3 137 388,30</i>	<i>100,00</i>

Liitetieto 24) Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	HVY 2024	HVY 2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	4 116 175	2 965 397
* ei verotussyistä tehtyä poistoeroa		
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>4 116 175</i>	<i>2 965 397</i>

Investointivarauksia on purettu "Kertynyt poistoero"-tilille, ja kertynyttä poistoeroa on vastaavasti vähennetty ao. hankkeista tehdyillä poistosummilla. Poistoeroon ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

Liitetieto 28) Vieras pääoma

Vieran pääoma	HVY 2024	HVY 2023
	Lyhyt- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat omistajille		
Ostovelat	71 975	244 413
Siirtovelat		372 000
<i>Yhteensä</i>	<i>71 975</i>	<i>616 413</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat	208 085	197 172
<i>Yhteensä</i>	<i>208 085</i>	<i>197 172</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>280 060</i>	<i>813 585</i>

Esitystapa muuttunut vastaamaan yleisohjetta.

21.2.2025

Liitetieto 29) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti

	HVY 2024	HVY 2023
Luotollisen sekkitilin limiitti	4 000 000	4 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	4 000 000	4 000 000

Liitetieto 30) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 645 170	4 521 948	4 645 170	4 521 948
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	819 848	139 840	819 848	139 840
Muut siirtovelat	3 018	402 849	10 328	403 611
<i>Lyhytaikaiset velat yhteensä</i>	<i>5 468 036</i>	<i>5 064 637</i>	<i>5 475 347</i>	<i>5 065 399</i>

Työnantajan sivukulut jääneet virheellisesti ostovelkoihin vuoden 2023 tilinpäätöksessä.

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetiedot 35) Vuokravastuut

Vuokravastuut	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Toimitilojen vuokravastuut	3 581 363	3 574 840	3 581 363	3 574 840
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	605 191	792 246	605 191	792 246
Vuokravastuut yhteensä	4 186 554	4 367 086	4 186 554	4 367 086
- Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 455 943	4 442 759	4 455 943	4 442 759

Vuokravastuut yhteensä ovat pienemmät mitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus, johtuen toimitilojen vuokrasopimusten irtisanomisajasta, joka on keskimäärin alle 12 kk.

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Liitetiedot 37) Muut vastuut

Käyttökorvaussopimukset	HVY 2024	HVY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Sopimusvastuut yhteensä	5 503 680	9 316 956	5 503 680	9 316 956
Seuraavalla tilikaudella maksettavat (12 kk)	4 171 482	4 713 240	4 171 482	4 713 240

Käyttökorvaussopimuksissa laitteista maksettava hinta määräytyy tuotantovolyymin mukaan. Vuosimaksut on arvioitu sopimusta tehtäessä arvioitujen tuotantomäärien tai viimeisimpien sopimuspäivitysten tietojen mukaan.

21.2.2025

5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 39) Henkilöstön lukumäärä aluelaboratorioittain

Henkilöstön lukumäärä	31.12.2024	
	kaikki	vakinainen
Hallintokeskus	28	27
Pohjois-Savon aluelaboratorio	292	247
Pohjois-Karjalan aluelaboratorio	146	121
Etelä-Savon aluelaboratorio	104	85
<i>Yhteensä</i>	<i>570</i>	<i>480</i>

Henkilöstön lukumäärä	31.12.2023	
	kaikki	vakinainen
Hallintokeskus	21	19
Pohjois-Savon aluelaboratorio	299	255
Pohjois-Karjalan aluelaboratorio	152	125
Etelä-Savon aluelaboratorio	109	90
<i>Yhteensä</i>	<i>581</i>	<i>489</i>

Henkilöstön määrä on poikkileikkaustilanne kunkin vuoden joulukuun 31. päivästä. Henkilöstö yhteensä sisältää määräaikaiset jne.

Liitetieto 45) Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot	2024	2023
Tilintarkastuspalkkiot	11 892	11 548
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>11 892</i>	<i>11 548</i>

Liitetieto 46) Intressitahotapahtumat

Katso liitetiedot 13 ja 16.

21.2.2025

6 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

6.1 Tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla

	Eriytetty tuloslaskelma		ISLAB	
	2024		2024	
Toimintatuotot	0			
Myyntituotot	9 642		68 479 627	
Tuet ja avustukset	27		193 599	
Muut toimintatuotot	31	9 700	221 849	68 895 075
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 191		-29 768 045	
Palkat ja palkkiot	-3 509		-24 924 552	
Henkilösivukulut	-682		-4 843 492	
Eläkekulut	-595		-4 226 822	
Muut henkilösivukulut	-87		-616 670	
Palvelujen ostot	-2 346		-16 660 967	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 978		-14 049 822	
Muut toimintakulut	-1 182	-9 697	-8 391 690	-68 870 524
Toimintakate		3		24 551
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	25		179 366	
Muut rahoitustuotot	10		72 386	
Muut rahoituskulut		35	-1 118	250 634
Vuosikate		39		275 185
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-180		-1 275 339	
Arvonalentumiset	-23	-202	-162 286	-1 437 625
Tilikauden tulos		-164		-1 162 440

Selvitys eriytetyn laskelman esitystavan muutoksesta

Hyvinvointiyhtymä tilasi helmikuussa 2024 Frontia Asianajotoimisto Oy/Mika Pohjosta lainsäädäntöselvityksen hyvinvointialuelain 131–132 § sekä hankintalain 15–16 § tulkinnoista hyvinvointiyhtymän osalta. Lisäksi Pohjonen totesi selvityksessään, että määräysvallan käyttäjien antama tehtävä sidosyksikölle ei ole ulosmyyntiä. Hyvinvointiyhtymän ja sen jäsenten väliseen 23.12.2022 päivättyyn laboratorio-toiminnan palvelusopimukseen valmisteltiin liite ”Määräysvallan käyttäjien antamat tehtävät ISLABille”, jossa tarkennettiin varsinaisen sopimuksen kohdassa 4

21.2.2025

kuvattuja omistajien hyvinvointiyhtymälle antamia tehtäviä. Mika Pohjoselta pyydettiin erillinen lausunto ko. liitteestä. Lausunnossaan Pohjonen totesi, että palvelusopimuksen liite määräysvallan käyttäjien antamista tehtävistä on hankintalain ja hyvinvointialueista annetun lain mukainen.

Määräysvallan käyttäjien ISLABille antamat tehtävät ovat seuraavat:

- a) Omistajiensa ja oman henkilöstönsä työterveyshuollon tarvitsemat, sekä omistajien järjestämisvastuulle kuuluvan työterveyshuollon tarvitsemat laboratorion palvelut.
- b) Omistajien järjestämisvastuulle kuuluvien muiden sote- ja pela-palveluiden tarvitsemat laboratorion palvelut.
- c) Kiireellisen tutkimuksen ja hoidon edellyttämien päivystysluonteisten laboratoriotutkimusten sekä verituotteiden ja niiden sopivuustutkimusten toimitukset ISLAB alueella toimiville yksityisille terveydenhuollon palveluntuottajille. Palvelun luonteesta seuraa, että näytteitä tulee ottaa vastaan, tutkimuksia tulee tehdä ja verituotteita tulee toimittaa ympäri vuorokauden kaikkina vuoden päivinä (24/7/365). Tutkimusten vasteaika näytteen ottamisesta tuloksen vastaanamiseen voi olla enintään kolme tuntia, ja ko. palveluja tarvitaan erityisesti virka-ajan ulkopuolella, jolloin vastaavia palveluja ei ole muualta saatavissa.
- d) Sellaiset erityistutkimukset ja -palvelut, joita eivät tuota Suomessa ISLABin ohella muut kuin enintään yksi tai kaksi yliopistollista sairaalaa ja joiden osalta riittävä valtakunnallinen saatavuus ja toimitusvarmuus edellyttävät ISLABin ylläpitämien valmiuksien tarjoamista ja palveluiden toimittamista myös muille kuin ISLABiin määräysvaltaa käyttäville julkisille terveydenhuollon toimijoille.

21.2.2025

- e) Hajautettu näytteenotto ja tutkimusten tuottaminen. Sillä tarkoitetaan näytteenotto- ja tutkimuspalvelujen tuottamista ISLABin alueen kuntien asukkaille silloin, kun nämä ovat saaneet tutkimuslähetteen muun kuin ISLABin omistajana olevan hyvinvointialueen julkisen terveydenhuollon toimintayksiköstä, sekä näytteiden ja/tai tutkimustulosten toimittamista tutkimukset tilanneelle hoitoyksikölle. Näitä ovat esim. Keski-Suomen ja Pirkanmaan hyvinvointialueet sekä HUS.
- f) Yksityislääkärien läheteellä julkisessa terveydenhuollossa tehtävät näytteenotot ja laboratoriotutkimukset ISLABin alueen asukkaille. Perusteena markkinapuutteen korjaaminen isojen kaupunkien ulkopuolella. Asukkaiden yhdenvertaisuuden vuoksi palvelua tarjotaan koko ISLAB-alueella.
- g) Näytteenotto- ja tutkimuspalveluiden tuottaminen ISLABin alueella sijaitsevissa julkisen terveydenhuollon laitoksissa, tieteellisissä tutkimuslaitoksissa taikka opilaitoksissa toteutettaviin tieteellisiin tutkimusprojekteihin, joiden toimeksiantajaan nähden ISLAB ei ole sidosyksikköasemassa.
- h) Tutkimuspalvelujen tuottaminen ISLABin alueella toimiville julkisille laitoksille (kuten vankilat, varuskunnat jne.), valtionhallinnolle sekä yksityisille palveluntuottajille silloin, kun alueella ei ole markkinaehtoista laboratorion palveluiden tarjontaa johtuen väestön ja laboratorion palveluiden kysynnän pienestä määrästä.

Muiden mahdollisten asiakkaitten kohdalla hyvinvointiyhtymä huolehtii siitä, että toiminta on satunnaista tai markkinavaikutuksiltaan vähäistä (HvaL 131 §).

Toimintatuotot on eritelty liitetiedossa 6. Myyntituotoista 97,01 % muodostuu myynnistä hyvinvointiyhtymän jäsenille, 2,79 % määräysvallan käyttäjien määräämistä tehtävistä ISLABille ja 0,18 % myynnistä alueellisen markkinapuutteen korjaamiseksi. Myyntituotot ulosmyynnistä ovat 0,01 %. Tästä osuudesta on muodostettu eriytetty tuloslaskelma liikevaihdon suhteessa.

21.2.2025

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Tilikausi 1.1.-31.12.2024

ISLAB hyvinvointiyhtymä 21.2.2025

Hallitus

Ilkka Pirskanen, hallituksen puheenjohtaja

Mia Simpanen, hallituksen varapuheenjohtaja

Eeva-Liisa Auvinen, jäsen

Juha Hartikainen, jäsen

Antti Hedman, jäsen

Sami Sipilä, jäsen

Pirkko Valtola, jäsen

Elina Felin, toimitusjohtaja

Suoritetusta tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

BDO Audiator Oy, Ulla-Maija Tuomela, KHT, JHT

21.2.2025

8 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Varsinaiset kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Tilinpäätös	Sähköinen arkistointi
Päiväkirja	Sähköinen arkistointi
Pääkirja	Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot	Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt	Sähköinen arkistointi

Tositelajit	Säilytystapa
10 Ostoreskontra käsin tallennetut ki	Sähköinen arkistointi
28-30 Pankkitositteet	Sähköinen arkistointi
32 Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
34 Hyvitysten kohdistus osre	Sähköinen arkistointi
35 Ostolaskujen maksut	Sähköinen arkistointi
40 Myre viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
41 Myre käsin tallennetut suoritukset	Sähköinen arkistointi
42 Intime yleislaskutus	Sähköinen arkistointi
47 Myre hyvitysten kohdistut	Sähköinen arkistointi
48 sopimuslaskut	Sähköinen arkistointi
50 Asla-laskutus	Sähköinen arkistointi
54 Kappa-laskutus	Sähköinen arkistointi
80 Web-muistiotosite	Sähköinen arkistointi
81 Käsinkirjatut muistiotositteet	Sähköinen arkistointi
84 Palkkatositteet	Sähköinen arkistointi
85 Lomapalkkavelkatositteet	Sähköinen arkistointi
87 Sumu-poistot	Sähköinen arkistointi
96 Kirjanpidon tulos	Sähköinen arkistointi
98 Sisäisen laskennan tulos	Sähköinen arkistointi